

A. ROGOZ și C. GHENEA

URANIU

EDITATĂ DE REVISTA
ȘTIINȚA și TEHNICĂ

10
1956

REZUMATUL CAPITOLELOR APĂRUTE ÎN Nr. 8 și 9

Călătorind în Cașmir, în 1929, atomistul german Karl Wassa descoperă o peșteră ciudată, ale cărei coordonate geografice nu le poate stabili. 15 ani mai târziu, fostul său asistent, Günther Kriegsfeld, întreprinde o călătorie în India și Mexic, unde intră în concurență cu Joe Strawberry (omul trustmanului Mc. Stephens), care prospecta și el în căutarea zăcămintelor radioactive. Până la urmă, aventurierul american se dovedește a fi cel mai tare. El pune mâna pe documentele lui Wassa și-l recrutează pe Kriegsfeld în solda șefului său.

În 1952 la Șanhai, în urma informațiilor date de bătrânul custode de muzeu Bai Sian-jen, Inginerii Fîn Siao-șan și Iurii Tumanov, împreună cu antropologul Li Cian-su, pornesc să scoată de sub valurile mării, unde fuseseră aruncate de clan-kaiști lăzile conținând prețioasele fosile ale primului om din istorie: **SINANTROPUL DIN PEKIN.**

U R A N I U *

de A. ROGOZ și C. GHENEA

(Urmare din numărul 9)

Pe bord îl găsiră pe Li Cian-su, gata să intre în costumul rigid de cercetător al fundurilor mării. Antropologul stătea grav pe o ladă și-și cerceta notițele.

— Nu te-ai răzgîndit, doctore?

— De ce?

— Să știi că nu-i ușor! Ne putem întîlni cu rechini sau cu alte dihănii.

— Rechinii sînt puțin primejdioși. Ca orice animale, se tem de necunoscut. Doar dacă-i ataci, e rău — altfel nu. Pe urmă am mai făcut eu expediții din astea... dar nu la adîncime atît de mare și în costum de scafandru. Apoi adăugă cu un sentiment de mîndrie. Am fost campion de înot al Universității de la Harward.

— Interesant! Atunci... pornim! Dumneata vei avea sistemul de oxigenare atașat de vas, iar noi vom acționa ca scafandri independenți. Pentru orice eventualitate să luăm și un reflector. E încă înnorat.

Cîteva mateloți aduceau, atîrnate de scripete, niște costume grele de cauciuc cu montură de aramă lucioasă. La spatele a două dintre ele erau prinse cîte trei tancuri de oxigen și cîte unul mic de heliu. Acest din urmă gaz se degajă în cantități foarte mici, dar este strict necesar scafandrilor, deoarece înlătură primejdia hemoragiilor produse de surplusul de azot care se strînge în cască.

O dată casca înșurubată, se făcu proba aparatelor de bord. Telefonul și microfonul funcționau normal. Ventilele de eliminare a gazelor de asemenea, iar compasul electronic din interiorul căștii la fel. Scufundarea începea în bune condiții.

Coborîră pe rînd scărița care ducea numai la trei metri sub nivelul mării și de acolo căzură lin spre fundul apei. Ca să se mențină drept, scafandrul trebuie să facă din cînd în cînd mișcări de echilibrare, așa cum fac copiii cînd bat apa.

După primii cincizeci de metri, razele piezișe ale luminii de zi începură să se coloreze pe încetul în verzui. Primul atinse fundul Li Cian-su, care era îmbrăcat într-un costum mai greu. Ritmic, bule mari de bioxid de carbon se ridicau spre suprafață în trei coloane paralele.

* Romanul revăzut și completat de autori va fi editat de Editura tineretului.

La început, pînă ce s-au obișnuit cu lumina, cei trei nu vedeau nimic. Simțind sol sub tălpile grele, rămaseră pe loc cîteva clipe... De jur împrejurul lor se vedea un spectacol luxuriant. Pe fundul apei, fauna bogată abisală, formată din actinide multicolore, îl tentă pe Li Cian-su să se aplece ca să privească mai atent. Curînd însă observă că era cu neputință să se apropie de actinii, care, cum îl simțeau că se mișcă, se închideau. Roturi de pești de dimensiuni mici le treceau prin preajmă, ca și cum nici nu i-ar fi observat. De pretutindeni erau înconjurați de ramurile moi și mișcătoare ale fucusilor și ale altor plante acvatice-xantofile*.

Tumanov și tovarășul său, scafandri experimentați, înaintau cu repeziciune spre un punct din față, unde, prin lumina verzuie, se zăreau niște forme geometrice fixe.

Acest fapt îl făcu pe Li Cian-su, care se deplasa mai greu, să încerce o oarecare dezamăgire.

— Sîntem în apă de cîteva minute și, gata, să fi găsit totul? își zise el. Păcat!

Dar se înșelase. În fața lor era doar suprastructura de lemn a unui vas, care desigur se scufundase de multă vreme. Fu de ajuns ca Tumanov să-l atingă și scîndurile putrede, care de-abia se mai țineau, să se desprindă și să se ridice cu repeziciune spre suprafață.

În același moment, sus, la punctul de recepție, ofițerul de serviciu auzi în difuzor vocea liniștită a lui Tumanov:

— Aici Tumanov, se aude? Am atins fundul. Începem cercetările. Sîntem în preajma următoarelor coordonate: 122° 26' 33" longitudine vestică și 30° 53' 18,5" latitudine nordică.

Capitolul II

Orașul pustiu. Espadonul rătăcit. O torpilă de un tip cu totul neobișnuit. Bai Sian-jen este sugrumat de emoție.

Fîn Siao-șan nu-și mai găsea locul pe punte. De cîteva ori voise să se îmbrace și el în costum de scafandru. Trecuseră cîteva ore și nu mai aveau nici un fel de veste de la cei trei scafandri. Cablul de care fusese agățat Li Cian-su atîrna tăiat la o adîncime de aproape 800 m. Tubul de aer la fel. Acest fapt arăta că acolo, pe fundul mării, s-a produs o nenorocire, în care cei trei căzuseră victime. Ultimul apel la care răspunseseră arăta că erau într-o groapă de pe fund, unde printre niște stînci se aflau claie peste grămadă o multime de lăzi.

Dețășarea de bord a lui Li Cian-su n-ar fi însemnat nimic în condiții normale, căci oricînd costumul lui se putea transforma în mod automat într-unul de scafandru independent, fără a-i primejdui viața. Deodată, membrana difuzorului vibră:

— Am găsit! era vocea antropologului. Apoi se mai auzi:

— Virăți două minute nord, nord-vest!

Asta a fost totul.

— Trăiesc! răcni Fîn Siao-șan. Spuneți-le să se întoarcă la bord!

* Plantă xantofilă — plantă în care clorofila este înlocuită de o substanță cafenie, numită xantofilă, cu ajutorul căreia se face asimilația (N. A.).

— Și, fără să mai aștepte îndeplinirea ordinului, se îndreaptă spre cabina de comandă :

— Tumanov, alo, Tumanov! vorbește Fîn Siao-șan, vorbește Fîn Siao-șan. Reveniți la bord! Reveniți la bord!

★

★ ★

Li Cian-su pășea pe urmele lui Tumanov, cînd deodată înaintea lui apărură o pată enormă, de culoare negricioasă. Pata se mărea și înainta cu repeziciune. Foarte curînd, antropologul își dădu seama că o uriașă caracatiță venea spre ei. Cu un gest reflex își armă pușca pneumatică cu harpon și se pregăti să facă față atacului. Prin mintea lui se perindau sumedenie de legende și povestiri marinărești în care tentaculele prevăzute cu mii de ventuze măcinau pe scafandrii nefericiți care le ieșeau în cale. Se și vedea apucat și strîns de zecile de brațe, cînd o lovitură ușoară în cască îl făcu să privească înlături. Lîngă el, Tumanov stătea calm și prin geamul căștii îi putea zări chiar și zîmbetul ușor ironic.

„Nu-i e frică sau face pe grozavul”, gîndi medicul.

„Se vede că ești tobă de basm marinărești”, părea că spune experimentatul scafandru.

Corpul masiv și greoi al caracatiței pluti o clipă în preajma lor, apoi tentaculele se mișcară și animalul se opri pe o stîncă aflată la o depărtare de mai puțin de 50 de centimetri. Un ochi mare și roșatic se rotea într-o orbită moale, apoi cîteva perechi de tentacule se agitară. Li Cian-su se simți cuprins și dintr-o aruncătură de ochi îl văzu și pe Tumanov înlănțuit.

— Sîntem pierduți!

Brațul sub care ținea arma pneumatică îi era immobilizat. Apoi în jurul căștii se roti un alt tentacul. Nu mai vedea nimic.

Deodată strînsoarea se desfăcu și fu cît p-aci să se răstoarne. Urmă o smucitură puternică, și cîteva stropi de apă îi pătrunseră în costum. Se simți mai ușor. Ce se întîmplase?

Caracatița, departe de a fi un animal feroce, nu atacă și nu este așa cum au vrut s-o reprezinte romancierii. Întinzîndu-și tentaculele, căuta să-și dea seama de ceea ce se petrece în jurul său. Și, cum chiar așa fiind, strînsoarea ei poate ucide un om, Tumanov o atinse cu vîrfurile cangei sale, cange care era pusă în legătură cu o puternică pilă electronică, de dimensiuni unei cutii de chibrituri. Din cauza curentului puternic, animalul se sperie, dădu drumul presupusei prăzi și fugi atît de repede pe cît îi permitea uriașul ei corp. În zvîrcolirile ei, însă, rupse tubul de aer al lui Li Cian-su și de aceea antropologul simți o șuviță de apă intrîndu-i în costum. În același timp, Tumanov îl detașă de cablu. Acum era independent, putea înainta la fel de rapid și ușor ca și Iurii.

Se mișcau într-o pădure de plante acvatice de cele mai diverse forme, cu frunze late și pe alocuri umflăte de bășici de aer — cînd în fața lor se zări un fel de depresiune întunecată.

Reflectorul lui Tumanov intră în acțiune. Groapa era aproape perfect circulară, cu un diametru de 50 de metri și adîncă de vreo 20 de metri, ca un puț făcut de mîna omului. Părea o cisternă.

Pe fundul acestei cisterne naturale, în care coborîseră, se zăreau, printre stînci prăvălite, un mare număr de lăzi pe care se depuseseră din belșug atît plante cît și numeroase actinii. Tumanov îndepărtă

cu ajutorul cangei animalele și plantele, și, după citva timp, ieși la iveală monograma R. M. urmată de un număr aproape șters — 16.101. Atunci Li Cian-su și Tumanov făcură cea din urmă comunicare, pentru ca numai după o clipă să se întâmple ceva cu totul neprevăzut.

O zguduitură extraordinară, urmată de tulburarea apei îi azvîrli pe scafandri care încotro. Când își reveni în fire, Li Cian-su se afla urcat pe marginea gropii, iar lângă el zăceau câteva bucăți însingerate de carne. Dintr-o privire, antropologul își dădu seama că resturile aparțineau unui pește mare, așa că nu le mai dădu atenție cîtuși de puțin. În schimb, Tumanov nu se zărea nicăieri, iar aparatele din interiorul costumului de scafandru nu mai erau folosite.

Totul se petrecuse din cauza unui espadon, pește mare de aproape o jumătate de tonă și care poartă, în chip de apendice nazal, un os lung de aproape 1,50 m. Peștele se speriasse de apropierea celor două forme necunoscute și, sărind de pe locul său, atinsese, pe cînd se ridica spre suprafață, una dintre minele aflate acolo din timpul războiului.

★

★ ★

Matelotul de la gabie, care privea neconținut spre larg, observă deodată la suprafață o bolboroseală.

— Explozie submarină, nord, nord-vest, tribord!

Toți se îndreptară spre punctul arătat de marinar. Valurile se potoleau încetul cu încetul, dispărînd treptat în unde largi, concentrice. Curînd apărură la suprafață câteva bucăți din espadonul ucis.

Un calcul sumar indică precis punctul în care se petrecuse explozia.

— Două minute, adică două mile nord, nord-vest! anunță căpitanul.

Fîn Siao-șan plecă fruntea. Numai cu o clipă înainte auzise glasul lui Tumanov, care și-a indicat deplasarea exact în acel punct. O șalupă fu lăsată pe mare și porni în viteză spre punctul exploziei submarine. La suprafață se zăreau fire subțiri de sînge și bucăți din peștii uciși. Atît.

Se descoperiră în tăcere. Cei trei scafandri păreau definitiv pierduți.

Deodată, o coloană de bule de aer se sparseră chiar în imediata apropiere a bărcii. Cîteva minute de liniște, apoi reapăru iar un rînd de bule. Nimeni nu mai respira. Fîn Siao-șan ceru să se oprească motorul șalupei și, aplecați peste bord, așteptau să le vină, din fundul oceanului, un răspuns la întrebarea care-i chinuia.

— Semnalizează să se încerce legătura cu ei!

Două stegulețe mînuite de un matelot începură să se miște cu repeziciune. Fîn Siao-șan privea cînd spre apă, cînd spre vas. O nouă coloană de aer se ridica dinspre funduri. Apoi matelotul cu stegulețele, care privea spre vapor, scoase din buzunar o monedă de aramă și o aruncă în apă. Siao-șan pricepu. Era ofranda dată celor morți. Nimeni nu răspunsese la apel.

Încet, șalupa se roti și, după ce făcu un rondou, plecă încet spre vasul de bază. Nici nu se îndurau să se depărteze de locul exploziei, căci iar și iar se ridicau bule de aer.

— Semnalizează, ordonă Fîn Siao-șan, să se pregătească scafandrii! Cobor și eu să-i caut. S-ar putea să-i salvăm.

Mai așteptară aproape zece minute, apoi, cu nădejdea pierdută, se întoarseră pe vas.

★

În momentul exploziei, Tumanov și însoțitorul său se aflau într-o parte a movilei de lăzi, iar de partea cealaltă se găsea Li Cian-su. Când se liniști tulburarea, antropologul se trezi singur, cocoțat pe marginea gropii. Coborî imediat în cisternă și acolo îl găsi doar pe matelotul care venise cu ei. Tumanov dispăruse fără urmă. Se aplecă asupra marinarului. Casca îi era fărîmată și din interior se prelingea, o dată cu apa, o șuviță de sînge. Era mort.

Li Cian-su îl ridică și porni cu el spre punctul de plecare.

★

O durere ascuțită de cap îl trezi pe Iurii. Zăcea într-o hrubă acoperită de o lespede grea de piatră. Hrubă continua printr-un coridor lung, al cărui sfîrșit, nu-l putea întrevădea. Încercă să ia contact cu suprafața, dar constată că nici telefonul, nici celelalte aparate nu mai funcționează. Mergea pe dibuite într-o beznă absolută.

— Ori am căzut în abis, gîndi el — căci știa că sub 500 de metri e întuneric absolut —, ori sînt într-o peșteră submarină.

Coridorul, pe care-l străbătu pe dibuite, se bifurcă deodată și, fără să aleagă vreo cale deosebită, Iurii porni pe una dintre ramuri. După vreo oră de mers, simți cum panta se urcă, iar apa devine mai luminoasă. Mai făcu vreo cîțiva pași și în fața lui se deschise o groapă asemănătoare cisternei în care coborîse pentru prima dată.

— Să mă fi învîrtit în cerc?

Căută în jurul său. Nici urmă de lăzi. În schimb, pe fund erau fragmentele unei coloane de piatră.

— Astea ce-or mai fi?

La baza blocului se afla o placă, bineînțeleles acoperită de colonii de tunicieri și alge. Le dădu la o parte și zări următoarele semne:

$\Phi) =) \pi \chi$

urmate de hieroglife închipuind o pasăre și un cap de om. Restul era șters.

— Par a fi hieroglife chinezești, ba nu, tibetane, dar... parcă ar fi totuși în altă limbă. N-au nici un sens... Ce-o fi aia „Ci-tul-ti“? Vreun nume?

Tumanov uitase că se afla sub apă de aproape șase ore. Uitase o clipă că este singur pe fundul mării și că rătăcise printr-o subterană. Descoperirea făcută era, însă, extraordinară. O coloană de granit și o placă cu inscripție n-aveau cum ajunge acolo așa peste noapte.

Nerăbdător, se ridică spre marginea cisternei, care — după cum își dădea seama — fusese săpată de mîna omului. Se afla în preajma unui mare mister. Sus, pe marginea cisternei, zări alte opt coloane în picioare. Lîngă una zăcea un capitel cu o ornamentație cu totul necunoscută.

Un zîmbet îi trecu peste obraz. Să fie cumva misterioasa Atlantidă? Anoi rise de sine însuși. Atlantida în Marea Chinei, la aproape 100 de kilometri de coastă, îi apărea ca o aberație. Și totuși se afla

în mijlocul unor vaste ruine. Intr-adevăr, se vedeau case întregi cu ziduri de piatră; prin găurile oarbe ale fostelor uși și ferestre se furișau peștii, iar pe ziduri creșteau alge.

Deodată ceva îi atrase atenția. Era un topor de silex, deosebit de mare, cu miner de aur greu, masiv, pe care erau sculptate aceleași ornamente necunoscute de pe capitel.

„Seamănă cu toporul sacrificatorilor de la Delhi! — își aminti el de o fotografie văzută în Muzeul de antichități din Moscova. Încurcată afacere! Semne tibetane, cuvinte fără sens și o unealtă asemănătoare acelor din Grecia antică. Înainte de a ieși la suprafață, trebuie să iau ceva cu mine! Trebuie să mă orientez, să-l caut pe doctor și să ies“.

De fapt, Tumanov abia se mai putea mișca. Orele petrecute sub apă îl slăbiseră peste măsură, în ciuda faptului că costumul său de scafandru era, datorită perfecțiunii lui, deosebit de comod. Cu eforturi supraomenești, își înfipse silexul la briu și începu să meargă în direcția în care își închipuia că se află prima cisternă. Trebuia să-l găsească pe Li Cian-su, de a cărui viață se simțea răspunzător. De soarta celuilalt scafandru nu era atât de îngrijorat, pentru că, știindu-l profesionist, avea credință că se salvase.

Începu să meargă pe o așa-zisă stradă, spre a ieși iar la marginea cisternei, când un puternic curent submarin îl trânti. În contra voinței sale, se simți tirat deasupra fundului, apoi nimeri într-un vârtej și nu mai văzu nimic. Leșinase.

★

★ ★

Amurgea. La vreo 350 km de Șanghai, în largul mării trecea lin iahtul „Little Mary“ al trustmanului Abe Mac Stephens. Acesta tocmai se întorcea din Taivan, unde încheiase un „business“ cochec cu Iue Cian-fu, un general ciankaișist, cărui îi vînduse 60 de avioane cu reacție fabricate de întreprinderile „Abraham Mac Stephens & Co.“ și reformate de statul major al S.U.A. Astfel, dolarii împrumutați de guvernul american lui Cian Kai-și intrau în buzunarele fără fund ale monopolistului. Dacă această mică învîrteală ar fi răsuflet în presă, în ciuda simpatiei de care Mc. Stephens se bucura printre cei de pe Wall Street, organele de control ale guvernului s-ar fi amestecat în mod neplăcut în afacerile lui.

De aceea, își înjghebase o filială discretă în insula Mato-Șimo, una dintre miriadele care formează arhipelagul de sud al Japoniei. De aci își lansa modesta contribuție pentru eliberarea Imperiului de Mijloc de „pericolul roșu“.

La sosirea sa, drept încununare a luptei pentru „libertatea popoarelor“, urma să aibă loc un bal la care erau invitați toți funcționarii superiori de pe insuliță.

În timp ce membrii echipajului făceau pregătirile necesare pentru serată, financiarul stătea închis în cabina lui ultraconfortabilă și citea o carte polițistă în care criminalul părea a fi însăși victima. Briza aducea pale de aer rece pînă în cabina tapisată cu mătase portocalie.

Mc. Stephens tolănit, cu trabucul între dinți, savura aventurile lui „Mike the great Killer“. Aproape că regreta balul din cauza căruia trebuia să-și întrerupă lectura. Când răsună sirena, boss-ul se ridică greoi și înjură printre dinți.

— Să fi și ajuns? Privi mirat ceasul din perete și constată că era de-abia ora 5 după-amiază, deci mai erau două ceasuri și jumătate pînă...

Cineva bătuse violent în ușă.

— Intră! răcni indispus Mc. Stephens.

Ușa se deschise și căpitanul vasului apăru palid, fără chipiu.

— Mister Abe, s-a semnalat o torpilă la babord!

— Și ce vrei să-ți fac, idiotule?! Sări, aleargă, vită! Vrei să mă scufund din cauza ta? Animal scîrbos! Coiot*, cîine de mexican! Vasul se mișcă brusc. Motorul începu să duduie. O nouă zguduitură...

Abe Mac Stephens țîșni pe ușă și, urcînd treptele atît de repede încît rasturnă stewartul care-i aducea caieaua, navăli pe coverta.

Spre mirarea lui, văzu cum „băieții” lansau o șalupă, iar doi săreau în ea.

— Unde-i torpila? Ne-a atins? Voi o să plătiți stricăciunile! urla ei ca scos din minți, apropiindu-se de balustradă.

La babord, spre pupă, se vedea un obiect rotund lipit de peretele iahtului. Din cînd în cînd, obiectul sălta și se lovea scoțînd un sunet metalic.

— E un scafandru, sir! spuse un marinar din șalupă... sau, mai bine zis, un costum de scafandru.

— Un scafandru? Și ce vrei să faci cu el? Dă-l dracului! făcu un pas, dar se răzgîndi. Aduceți-l sus! Să vedem ce-i cu el!

După cîteva minute, pe coverta iahtului „Little Mary”, fu adus un scafandru, pe a cărui cască erau imprimare însemnele fabricii de instrumente maritime din Leningrad.

— Trăiește!

— Trăiește, sir! răspunse căpitanul, care se aplecase peste trupul umflat și învinețit al celui de-abia pescuit. Ce facem cu el?

— Ia, ia vezi ce are la brîu? răspunse trustmanul, care zărise mănunchiul de aur ieșind de sub brîul lat de cauciuc.

Căpitanul scoase obiectul și i-l întinse.

— Da, e aur! Interesant! Treziți-l și după aia să scoateți de la el totul. Să spună tot!

Abe Mac Stephens se îndreptă spre cabina lui, privind mirat obiectul pe care-l ținea în mînă. În ușă se întoarse și strigă spre căpitan.

— Contramandez balul! și să nu suflați nici o vorbă nimănui!

Inserase. Iahtul plutea liniștit la cîteva zeci de mile de locul în care fusese pescuit scafandru. În cabina echipajului era întins pe un pat omul în care desigur că l-ați recunoscut pe Iurii Tumanov. Respira încet, cu greutate. Din colțurile gurii i se prelingeau tirișoare de singe. Medicul care-l însoțea pe Mac Stephens îi făcuse o serie de injecții, dar pînă la urmă renunță.

Era aproape miezul nopții, cînd Iurii deschise puțin ochii.

— Gde ia? Unde mă aflu?

— E rus! șopti un marinar.

— Unde sînt?

— Taci! răspunse alt marinar într-o rusească stîlcită. Bea un gît de rachiu!

* Coiot — cîine de preerie; injurie obișnuită în Texas și Arizona.

Fără să mai aștepte, îi turnă pe gît un pahar plin cu alcool.

Iurii tuși, mai roti ochii de jur împrejur și apoi de pe buze îi scăpară cîteva vorbe :

— Ci-tul-ti... antropologul... oraș... Li Cian-su... după care le-șină din nou.

★

★ ★ ★

Intr-una dintre rezervele Spitalului militar din Șanghai, Li Cian-su respira într-un aparat special de oxigen. Cu toate că-și revenise din leșin de cîtăva vreme, șocul suferit de la explozie îi mai primejduia viața. De-abia a doua zi de dimineață putu să respire mai în voie. Ceru să-l vadă imediat pe Fîn Siao-șan, căci voia să afle ce se întîmplase cu Tumanov.

Li Cian-su nu știa că timp de cîteva ore, după ce fusese adus la suprafață, Fîn Siao-șan îl păzise, iar acum, cînd își văzuse tovarășul în afară de orice primejdie, coborîse în mare, cu un clopot submarin, ca să-l caute pe Tumanov și să aducă la suprafață măcar rămășițele acestuia. Lîngă el se afla bătrînul Bai Sian-jen, care, asemenea celorlalți, nu dormise toată noaptea.

— Unde-i Siao-șan ?

— Vine. E plecat...

— Dar Tumanov ?

— Vine. E plecat, răspundea îndurerat bătrînul. Bai Sian-jen era pradă unui teribil zbucium sufletesc, deoarece își spunea că nimănui nu i s-ar fi întîmplat nimic dacă el n-ar fi cerut să se scoată fosilele din apă. Ca să fie sigur că pînă la sfîrșit totul se va termina cu bine, Bai Sian-jen dăduse fuga pînă la templu și plăti unui preot o serie uriașă de rugăciuni adresate tuturor zeităților văzduhului, oceanelor și pămîntului. N-avea nici o îndoială că aceste rugăciuni nu puteau rămîne fără rezultat.

Spre prînz, cînd Li Cian-su ațipise, o soră îi făcu semn bătrînului să iasă din camera bolnavului.

— Ce s-a întîmplat, soră ?

— Tovarășul Van Ciun vă cheamă să veniți imediat la el.

— Bine, mă duc.

Bătrînul plecă tîrșindu-și anevoie picioarele. Era incredințat că la primărie va fi aspru dojenit pentru toate nenorocirile pricinuite de propunerea lui. Plecă oărecum liniștit văzînd că, la căpătîiul lui Li Cian-su, îl înlocuia acum un medic.

Se urcă într-un automobil fără să spună șoferului nici măcar bună ziua și, cînd ajunse, intră posomorît în cabinetul lui Van Ciun.

— M-ai chemat și știu pentru ce... fură primele cuvinte ale bătrînului.

— Nu știi... Ai puțină răbdare să se spele tovarășul Fîn Siao-șan.

— S-a întors ?

— Sînt aci! se auzi vocea puternică a inginerului, care tocmai intra. În urma lui, veneau patru matrozi, care aduceau cu ei un pachet voluminos învelit în pînză groasă de cort și pe care-l puseră pe masă mare din mijlocul cabinetului.

— Cum se simte doctorul nostru? întrebă Fîn Siao-șan, după ce-i strînse bătrînului mîna.

— Doarme! Despre... știți ceva?

— Nu... A dispărut... Nu s-a găsit nici o urmă.

În cabinet se așternu tăcere. Bai Sian-jen îl ținea strâns de mână pe Fin și nu îndrăznea să-l privească. Doi oameni pieriseră, iar al treilea zăcea în spital. Cu fața impietrită de durere, bătrînul se îndreptă spre ieșire, dar Van Ciun îl opri.

— Nu vrei să vezi ce-i în pachet? Desfă-l, te rog!

Ajutat de matrozi tăie sforile și pînza, apoi desfăcu straturile compacte de vată. Un strigăt de uimire și de bucurie îi scăpă de pe buze:

— Nelly, ea e!

În mîna lui se afla acum o calotă de sinanthrop perfect conservată. Cu mișcări neașteptat de repezi, desfăcu tot pachetul, din care mai scoase o mandibulă, cîteva fragmente de humerus și alte oase de animale găsite la un loc cu cele ale fosilelor umane.

— Asta-i o singură ladă, zise bătrînul. S-au găsit toate?

— Nu, numai atît. În celelalte era aur și vase de porțelan.

— Doar pentru atît... Nu — eu mă bucur... Iată!

Luă calota craniană, o înveli repede în vată, rupse o fișie de pînză și, punîndu-și pachetul sub braț, porni spre ușă la fel de vifliș cum intrase.

— Mă duc la Li Cian-su! Să se bucure și el!

Cînd a intrat, antropologul era treaz și sorbea un pahar cu ceai cald. În ușă, bătrînul scoase de sub halatul aruncat pe umeri pachetul învelit în pînză.

— Scumpul meu copil! Uite — bucură-te! Nelly există. Studiile noastre pot continua...

Capitolul III

Grete Wassa dorește să se mărite cu Glyn Borrowth. Fovestea caietelor. James Strawberry intră din nou în acțiune. Tumanov e ca și surdo-mut.

Iahtul lui Abraham Mac Stephens ancorase de mult într-un port fără importanță de pe coasta Pacificului, de unde atît proprietarul cît și cîteva membri din echipaj au pornit în automobile spre un sat pierdut în mijlocul statului Indiana.

La Iarbor se afla una dintre întreprinderile boss-ului, înconjurată din toate părțile de un gard masiv din piatră. E drept că în afara incintei se afla un mic aeroport particular și un grup de mici bungalow-uri plăcute la înfățișare. Între ziduri se aflau și acolo clădiri, una mai mare cu aspect de uzină, altele mai mici și în sfîrșit cîteva barăci de scînduri și paiantă.

În această uriașă proprietate nu putea pătrunde nimeni fără să fi primit în prealabil o invitație specială. Altfel risca să fie înșăcat de paznici și tratat atît de „plăcut” încît de multe ori nici spitalele cele mai bine amenajate nu i-ar fi putut folosi.

Poarta masivă de fier cu ornamentații bogate, asemănătoare celei de la Schönbrunn, se deschidea și se închidea în mod automat, la o simplă apăsare de buton. Așa s-a deschis și într-o zi de aprilie a anului 1952 lăsînd să pătrundă un convoi de automobile care veneau în mare viteză. În prima mașină, paznicii l-au văzut pe însuși stăpînul lor, dar în cea următoare ei n-au mai putut observa cine se află, deoarece perdelele erau trase, iar mașina s-a rupt din rînduri,

pentru a nu se opri decît în colțul cel mai îndepărtat al unui imens garaj.

Abe Mac Stephens coborî în fața clădirii impozante în stil sudic cu peron și colonadă. Aci fu întîmpinat de un fecior negru și doi funcționari albi, cărora le aruncă doar cîteva cuvinte :

— Herold, vino cu mine! Tu, Mike, să-l cauți pe Strawberry Joe!

Grăbit, urcă în biroul său, urmat de Herold. Fără să se așeze, financiarul arată obiectul găsit la scafandru.

— Ce spui? Să cercetezi, să vezi ce este!

— Cred că...

— Eu nu cred nimic. În al doilea rînd, trimite-mi-l imediat pe Strawberry.

Cîteva minute rămase singur. Mc. Stephens se gîdea la prizonier. Trebuia să afle secretul acestuia înainte ca autoritățile să fi prins de veste. Dar dacă nu era vorba de nici un secret? Totuși obiectul de aur dovedea că misterul merita să fie cercetat. Gîndurile lui fură întrerupte de o ușoară bătaie în ușă.

— Intră!

— Bună ziua, sir.

Un bărbat zvelt, înalt și destul de elegant intră și rămase respectuos lîngă ușă.

— Ce dorești, Borrowth?

— Aș vrea să vă arăt proiectele noului avion!

— Lasă-le aci! Acum n-am timp. Spune-mi: ai reușit să ajungi la o viteză convenabilă?

— La 2.300 km pe oră, mister Abe!

— Bine. Dă sulul încoa! După ce l-oi examina, te chem eu, n-ai grijă. Acum, pleacă!

★

★ ★

Vădit nemulțumit, tînărul Borrowth, unul dintre inginerii angajați la întreprinderile „Abraham Mac Stephens & Co.” de la o societate de plasare a tinerilor șomeri, se îndreptă spre una dintre vilele aflate în afara curții celei mari. Vila în care intrase Borrowth se afla spre marginea grupului, aproape de cîmpul întins, acoperit cu pășune deasă. La mansardă, într-o cameră vecină cu a sa, locuia biochimista Grete Wassa, venită în S.U.A. cu zece ani înainte ca refugiată din Belgia, cotropită de trupele hitleriste. În acea după-amiază, Grete tocmai se întorsese de la mica policlinică aflată lîngă reședința lui Mc. Stephens. Nici nu apucase să se dezbrace, cînd auzi pe scară pașii lui Borrowth. Nerăbdătoare, îi ieși în cale:

— Glyn, ai reușit ceva?

— Încă nu. I-am lăsat planurile. Să vedem ce-o să spună. Dar Grete... mi-e absolut indiferent. Sînt hotărît să-mi pun planul în aplicare.

Amîndoi intrară în camera fetei, se așezară pe marginea patului și rămaseră tăcuți.

— Grete... cu toate că sînt cam necăjit... aș vrea să-ți spun că... în fine... aș vrea să fim împreună. Mă simt bine lîngă dumneata... Nu am avere, leafa mea e mică... dar... te rog să hotărăști singură. Acum plec. La revedere.

— Glyn...

— Grete...

Cei doi tineri își prinseră timid mâinile. Nici unui nu mai spunea nici un cuvânt. Încetul cu încetul, întinericul se coborî și ei nici nu băgară de seamă acest lucru. Fiecare era cufundat în gândurile și visurile pe care orice om și le face într-o astfel de ocazie. Cu toate că pînă atunci nu și le mărturisiseră niciodată, fiecare cunoștea de mai multă vreme sentimentele celuilalt. Mai exista însă un lucru, unul singur, pe care amîndoi îl știau la fel de bine. Prin contractul lor, se obligau să stea la dispoziția patronului, iar acesta putea să-i trimită orișunde ar fi dorit-o. Salariile lor nu le îngăduiau să ducă o existență îndestulată. De aceea, viața lor de acum înainte urma să depindă numai și numai de acest magnat al trusturilor — om cu multe uzine și fabrici de tot felul, împrăștiate pe toată suprafața S.U.A.

— Glyn, să aprind lumina...

Borrowth zîmbi și dădu drumul mâinilor fetei.

— Uitasem că mai există în lume altceva decît noi doi, rosti el. Vezi Grete, dacă aș izbuti să-mi realizez avionul, am avea posibilitatea să ne căsătorim. N-am mai depinde de nimeni.

— Să nu te superi, dragul meu. Te-ai pripit. În loc să mai ai răbdare, i-ai dat lui Mc. Stephens o armă puternică. Un avion pe care oricînd îl poate transforma în aparat de luptă, în avion de vînațoare ultrasonic sau în mai știu eu ce... Trebuie să ne mai sfătuim...

— Dar tu, tu nu le-ai predat manuscrisele unchiului tău?

— Nu pe toate.. N-am dus la editură decît pe acelea cu caracter literar. Cel mai important manuscris îl am la mine. În caietul care mi-a rămas, există date amănunțite, cu coordonate geografice, cu localizări precise. Pe acesta nu-l voi da nimănui atîta vreme cît uraniul va mai constitui pentru omenire o sabie a lui Damocles. Vrei să ți-l arăt? În tine am încredere.

Fără a aștepta vreun răspuns, Grete ieși din încăpere și, după cîteva momente, se întoarse cu un dosar voluminos cu coperte groase, legate într-o fină mătase chinezească de culoare galbenă.

Amîndoi se așezară la masă și deschiseră prețiosul manuscris intitulat: „Cercetări de fitogeografie în regiunile sudice ale Tibetului“.

★

★ ★

Cam în același timp, în biroul lui Abe Mc. Stephens se afla un individ voinic, cu părul ușor cărunt și figura extrem de mobilă. Individul purta un nume parcă scos dintr-un roman al lui Dickens, James Strawberry, ceea ce în limba noastră s-ar traduce cu Iacob Fragă. Dacă am merge mai departe, comparînd și caracterul acestui individ cu acela al eroilor marelui romancier britanic, l-am putea asemui lui Uriah Heep sau Pecksniff.

Strawberry Joe — cum i se mai spunea — citea în acel moment un caiet asemănător lucrării din fața Gretei Wassa și a lui Glyn Borrowth. Spre deosebire însă de acesta, caietul răsfoit de Strawberry avea coperti roșii, iar titlul era: „Culegere de folclor despre zăcămintele radioactive“. Autorul ambelor manuscrise era profesorul doctor Karl Wassa — fizician remarcabil și membru al mai multor academii.

Urmărindu-l pe Strawberry cum citește, Mc. Stephens, tolănit confortabil într-un fotoliu uriaș, își fuma trabucul și, din cînd în

cînd, arunca înspre omul adîncit în lectură cîte o privire nerăbdătoare :

— Ce spui, Joe ?

— Pare interesant, dar incomplet... De unde l-ați primit, boss ?

— De la Hopkins. Doctorița noastră i l-a lăsat acum un an și jumătate cu rugămîntea de a-l publica. Ce crezi, merită ?

— Trebuie să găsim și celelalte caiete. Uite ce menționează într-o notă : „Materialul acumulat aci reprezintă doar un număr restrîns de date privitoare la problema detectării radioactivității în natură, despre care am scris în mai multe dosare. În lucrarea de față m-am limitat să demonstrez că omenirea a cunoscut încă înainte de Niepce de Saint-Victor, descoperitor al radioactivității (1867), proprietăți ale anumitor minerale radioactive...”

— Așadar, fata trebuie să mai aibă ceva, conchise Strawberry. Să mă duc să vorbesc cu ea ?

— Nu, nu te osteni tu, o vor întreba cei de la editură. Cînd vom avea date suplimentare, te chem. Încă un lucru : să ai grijă de Borrowth. Ia planurile și citește-le ! Găsești totul în safe : e deschis.

* * *

După o săptămînă de la aceste discuții, Grete Wassa primi o invitație din partea mării edituri new-yorkeze „Hopkins & fiii”. Pe cartonaș scria că este vorba de publicarea manuscrisului depus în urmă cu un an și că prezența fetei e absolut necesară.

Spre surprinderea ei, i se dădu imediat concediul necesar drumului și chiar o săptămînă suplimentară. Mai mult decît atît, i se permise să plece cu un avion al societății. Mirarea ei creșcu la aeroport, cînd fu întîmpinată de un trimis al editurii, care o duse pînă la un hotel luxos. Prima discuție fusese stabilită pentru a doua zi.

Chiar dimineața, Grete fu încunoștințată că o așteaptă un automobil pentru a o duce la mister G. W. Hopkins în persoană. Tot acest vîrtej de amabilități o făcură pe Grete să fie deosebit de atentă și precaută. Fata își aduse aminte că, în 1933, cu aceeași inopinată și exagerată sollicitudine se purtasera și cu unchiul ei oamenii lui Hitler. Pe vremea aceea, autorul manuscrisului, Karl Wassa, era profesor de atomistică la Göttingen.

În timp ce mergea cu automobilul, prin mîntea ei se desfășurară, ca într-un film, o seamă de evenimente la care Grete asistase ca simplu martor.

Era copil pe atunci. Karl Wassa, care se îngrijise de educația ei, fusese unul dintre cei mai pasionați cercetători și prospectori din anii în care se născuse știința radioactivității. Prieten bun cu soții Curie, el se consacrase multă vreme muncii de laborator : totodată, însă, Wassa era atras și de explorările geografice. Caiete întregi conțineau observațiile și descoperirile făcute de savant în numeroasele sale călătorii. Folclorist și vînător pătimaș, chiar și atunci, cercetările lui se axau pe prospectarea uraniului și a radiului. Mai întii cercetase atent experiențele primilor chimiști și astfel găsisese cărțile de mult uitate ale lui Niepce de Saint-Victor, care descoperise radiațiile uraniului în 1867.

Pornind de la aceste studii, Wassa le-a extins și a început să cerceteze legendele din jurul marilor exploatări din Congo, de unde se extrăgea uraniu. Nu publicase însă nimic din toate acestea, în-

trucit nu terminase încă lucrarea privitoare la influența zăcămintelor radioactive asupra florei și faunei. Evenimentele din Germania îl făcuseră să-și întrerupă cercetările. Războiul l-a surprins în Belgia unde se refugiase în 1933.

După ce Bruxelles fusese ocupat de germani, cumnata și nepoata lui, singurii supraviețuitori ai familiei Wassa, se refugiaseră în Franța, iar de acolo numai Grete putuse ajunge în S.U.A. Ea ducea cu sine două caiete: acela care se afla în posesia ei și acela pe care îl depusese la editură. Celelalte căzuseră pesemne în mîna asasinilor, căci la Bruxelles bătrînul profesor fusese arestat și ucis.

Grete nu cunoștea conținutul celorlalte manuscrise, dar știa că, în general, ceea ce scria unchiul ei avea ca subiect uraniul.

În timpul drumului, fata s-a gîndit la caietele lui Wassa cu atît mai mult cu cît peste cîteva minute urma să discute cu editorul posibilitatea de publicare a uneia dintre lucrări.

Ajunsă la „Hopkins & fiii“, fu imediat primită de însuși proprietarul trustului. Hopkins o conduse pe Grete pînă în fața masivului său birou.

— V-am chemat, stîmată doamnă, pentru a discuta cu dv... Vedeți, manuscrisul e incomplet... — intră el direct în miezul problemei. Or, pe noi ne interesează foarte mult să redactăm opere complete ale marelui savant, care a fost Karl Wassa. Pentru acest nobil țel, sîntem dispuși să nu precupețim nici un efort și nici o cheltuială...

— Dar v-am mai spus că nu mai am nici un caiet, răspunse cu voce scăzută Grete. Toate celelalte s-au pierdut în Belgia.

— Totuși, poate...

— Nu am...

— Dar cine ar mai putea ști?

— Ucigașii...

Editorul tuși stînjedit. Acesta nu era un răspuns mulțumitor. Însemna să se intereseze, să pună detectivi, să scormonească. Orice copoi i-ar răspunde dînd din umeri: „Afacere în putrefacție!“. Cum să afle după atîția ani cine l-a ridicat pe Wassa?... Lăsînd de o parte faptul că toate aceste „sondaje“ ar fi putut da de bănuț. Concurenții nu stăteau cu mîinile în sin. Totuși, din discuția avută cu Grete, Hopkins reuși să afle pînă la sfîrșit că, printre ofițerii germani care-l ridicaseră pe Karl Wassa, se afla și Heinrich Kollemann, un fost asistent al savantului. În timpul nazismului, acest Kollemann fusese Obersturmbahnführer S.S.

Interesîndu-se la omul firmei aflat la Bonn și care ținea un fel de „Almanah de Gotha“ a fostelor mărimi din S.S., Hopkins află surprins dar și încîntat că locotenent-colonelul Kollemann lucra actualmente într-o uzină de bombe atomice din orașelul Coronero, statul Arizona.

Cîteva minute după ce Grete Wassa părăsise biroul editurii, ducînd cu ea vagi promisiuni, editorul vorbea la telefon cu Mc. Stephens.

★

★

★

Instalat comod într-un vagon de clasa I-a, Joe Strawberry călătorea spre micul orașel Coronero din Arizona, împreună cu doi tineri cu alură athletică și care în tot timpul drumului n-au făcut

altceva decît să golească mai multe sticie cu whisky și să socotească în dolari șansele proximei gale de box de la Chicago.

Aproape de miezul nopții, trenul se opri scîrțîind din osii în fața unei clădiri părăginite și singuratice din mijlocul preeriei.

Ajunseră. De acolo mai aveau de mers vreo douăzeci de kilometri pînă în apropierea marii uzine. De fapt, nici nu se gîndeau să-i facă. Aveau de gînd să aștepte două zile în Coronero, pînă cînd funcționarii și tehnicienii vor veni în oraș. Era joi, iar sîmbătă urma să-l găsească pe Kollemann.

În micul hotel se afla și unicul bar din localitate. Strawberry și „băieții“ lui se instalară în trei camere deosebite, ca și cum nici nu se cunoșteau și nici nu veniseră împreună. De altfel, cînd coborîră în bar, se salutară rece și atîta tot. Strawberry stătea retras într-un colț și-și bea cu înghițituri rare whiskyul, iar ceilalți se și împrieteniseră cu obișnuiții localului. Ba vineri seara participară la un concurs de tras la țintă cu pistolul; posesori ai unor metode avansate, „boy“-i lui Strawberry cîștigară ușor acest concurs, ceea ce i-a înălțat considerabil în ochii stîlpilor barului „El Dorado“.

★

★ ★

Dacă, în urmă cu cîțiva ani, Heinrich Kollemann se putea mîndri cu zveltețea lui, acum, după o epocă nu prea zbuciumată de prizonierat, burta îi crescuse vertiginos și îi dăduse aspectul unui veritabil boss. Sîmbăta aceea venea în Coronero atras de o scrisorică semnată: Ramona.

La orele 9 seara, în mod precis, Heini intră în bar. Se vedea că era cunoscut acolo, căci toți chelnerii și însuși patronul îl primiră cu plecaciuni.

Se așeză în mijlocul barului la o masă de unde putea să caute pe autoarea misivei. Ochii i se opriră pe o brună cu privirea adormită și care, după cum de-altfel Heini fusese anunțat, purta o rochie largă cu imprimeuri de forma unor palmieri, iar în părul negru — o garoafă singerie. Fetiscana stătea pe un scaun înalt în fața barului și sorbea leneș dintr-un pahar plin cu gin.

Kollemann se ridică și, cu un mers mlădios, se îndreptă spre ținta ochită. O ocoli pe tînără de cîteva ori, apoi, dîndu-și seama că-i place, o acostă direct:

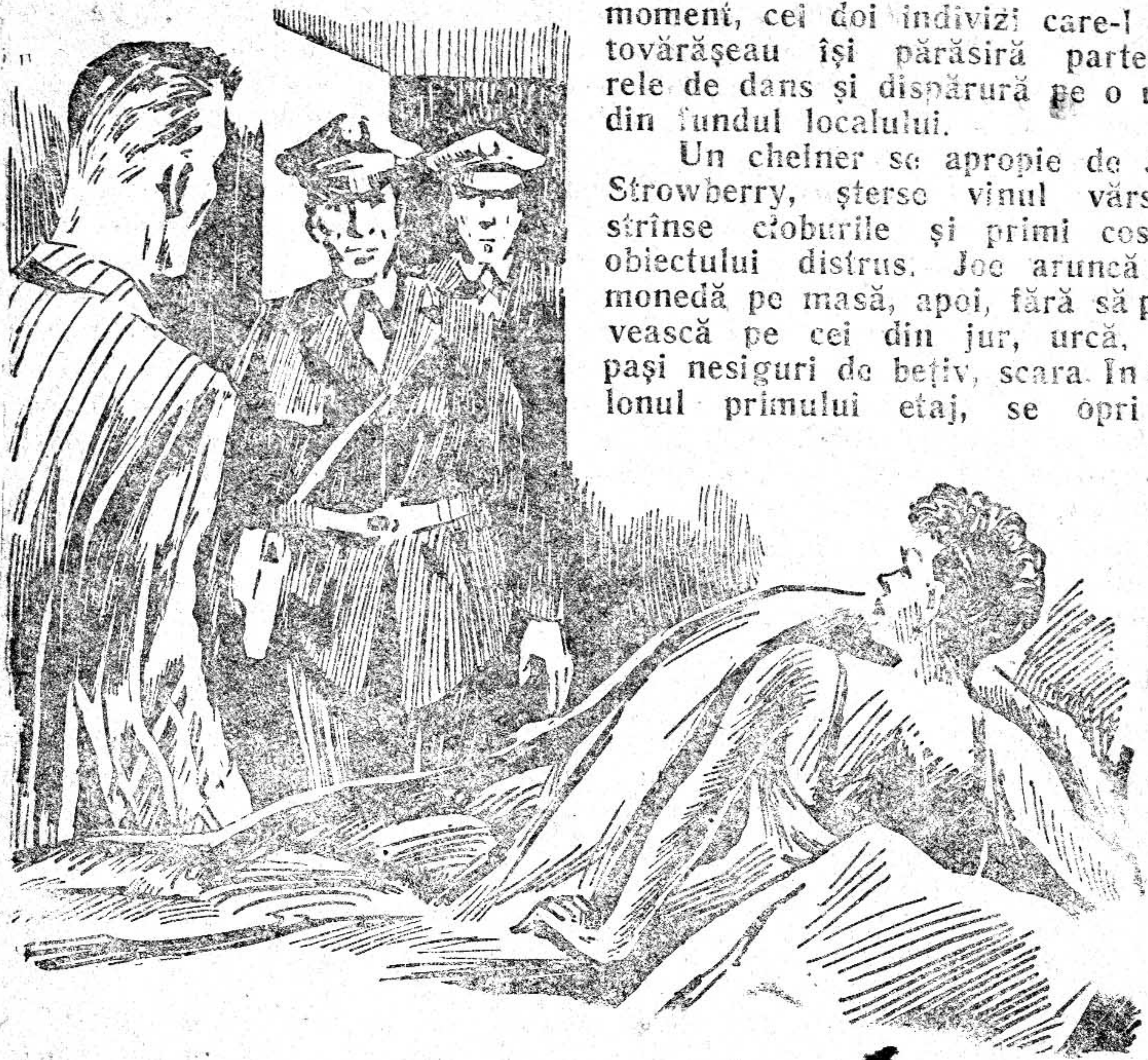
- Ramona?
- Da.
- Ce mai faci, scumpo?
- M-beau!
- Vrei un cocktail?
- Merge, bobocule!
- Hai la masa mea!
- Se poate și asta!

O oră mai tîrziu, după ce consumară nenumărate pătărele și pahare cu diferite băuturi, Kollemann își invită aleasa în camera lui. Aceasta nu pregetă nici o clipă să-l urmeze.

★

★ ★

Pe cînd cei doi urcau treptele hotelului, Strawberry, care, cu o adevărată răbdare drăcească, urmărise scena de la început pînă la sfîrșit, scăpă ca din greșeală un pahar din mină. În același

moment, cei doi indivizi care-l întovărășeau își părăsiră partenelele de dans și dispărură pe o ușă din fundul localului.

Un chelner se apropie de Joe Strawberry, șterse vinul vărsat, strinse cloburile și primi costul obiectului distrus. Joe aruncă o monedă pe masă, apoi, fără să privească pe cei din jur, urcă, cu pași nesiguri de bețiv, scara. În salonul primului etaj, se opri și

se instalează comod într-un fotoliu. De data aceasta, în loc să aibă o atitudine nepăsătoare, își cercetă cu nerăbdare cronometrul de la mână. Matematic, după cinci minute, reapărură cei doi „băieți” îmbrăcați în impecabile uniforme ale poliției americane.

— Vă place cum ne-am deghizat? întrebă unul dintre „boy”.

— O. K.!

— La ce cameră stă, mister Joe?

— Patruzeci și nouă!

— Mergeți cu noi?

— Nu, eu vin peste zece minute. Fiți atenți, să nu facă tapaj. Pe baby, faceți-o scăpată!

— Înțeles!

Cu pași greoi, măsurăți, luându-și în serios rolul de polițiști, cei doi străbătură culoarul, urcară o scăriță și se opriră în fața unei uși pe care era o plăcuță emailată cu numărul 49. Bătură. Nici un răspuns. Bătură mai tare. O voce sugrumată răspunse.

— Cine e acolo? era glasul oarecum speriat al lui Kollemann.

— F. P. ! (Federal Police). Deschide!

— Mă culcam, nu pot!

— Deschideți sau spargem ușa!

În cameră se auziră șoapte, foială și, în sfârșit, Heini, îmbrăcat într-o elegantă pijama de mătase violetă, întredeschise ușa.

— Ce doriți?

Fără să-i răspundă, cei doi pătrunseră în cameră. Pe pat, acoperindu-și goliciunea, stătea întinsă tinăra din bar.

— Actele dv.! Vă îmbrăcați și ne urmați!

— Dar... să vedeți...

— Am văzut destul!

— Dar, ce, în America oamenii nu sînt liberi să...

— Ba da! Dar legile statului Arizona opresc acest lucru fetelor sub 17 ani.

Kollemann se îndreptă tremurînd spre scaunul pe care erau aruncate hainele. Scoase din buzunar un pumn de dolari.

— Harry, spuse unul dintre „policemeni“, ia-i banii și trîntește-i și un proces de dare de mită. Apoi se întoarse spre tinăra. Tu, scîrnăvie, îmbracă-te!

— Am înțeles, șefule.

— Dar nu s-a întimplat nimic, surîse dulceag Heini. Să vă explic.

În acel moment, tinăra, gata îmbrăcată, făcîndu-se că vrea să fugă, îl îmbrînci pe unul dintre presupușii polițiști și în pragul ușii dădu piept în piept cu Joe Strawberry.

— Stai!

Totuși, îi făcu loc și o lăsă să treacă.

Acum în cameră rămăseseră numai Kollemann și cei trei musafiri nepoftiți. Kollemann, zăpăcit de virtejui evenimentelor prin care trecuse, zăcea zdrobit pe un scaun, plîngea cu hohote și făcea gesturi dezordonate, isterice.

— Legați-l și administrați-i cîteva curele... porunci Joe.

— Nu, nu! Plătesc!

— Nu-i nevoie de banii tăi. Avem nevoie de un mic amănunt. Altfel te denunțăm. Spune-mi, te rog, ai avut cîteva caiete ale unui oarecare Wassa, nu-i așa?

— Da! Dar le-am dat altcuiva. Nu le mai am.

— Cui i le-ai dat?

— A murit. Il chema Kriegsfeld...

— Pe figura lui Joe trecu un zîmbet imperceptibil. Tot ceea ce avusese Kriegsfeld se afla doar în posesia lui.

Amănuntul acesta nu trebuia să-l cunoască deocamdată Kollemann.

— Nu-i adevărat! Le ai tu. Nu i-ai dat nimic lui Kriegsdorf, sau cum dracu îi spune.

Făcu un semn.

Cei doi polițiști scoaseră din buzunar cîte un bici cu coardă scurtă pe care erau înfășurate cîteva curele împletite. În doi timpi și trei mișcări, Kollemann fu întins pe jos, cu un căluș înfundat în gură și o ploaie de bice se abătu pe pielea roză a spatelui său. După cîteva minute, îl aruncară pe pat și-i scoaseră călușul.

— Spune, unde-s manuscrisele?

— N-am!

— Încă o porție!

— Nu, asta nu... De ce nu pricepeți că nu mai am nimic? zberă el. Nepoată-sa are — eu nu...

— Încă o porție! vocea lui Strawberry era rece și implacabilă.

— Stați, vă implor... Eu n-am decît o hartă neînsemnată... fără valoare...

Duminică, de pe aeroportul uzinei de bombe atomice, un avion

ducea pe cei trei. În servieta lui Joe se afla un dosar simplu, între scoarțele căruia se găsea o coală de hîrtie pe care era desenată cu creionul harta regiunii din preajma lanțului de munți Kailas din Tibetul sudic. Pe hartă, erau cîteva puncte încercuite cu roșu și unul cu albastru sub care scria o singură literă „U”.

★

★ ★

Fizicianul Glyn Borrowth nu ieșise aproape de două zile din laborator, Lucra la îmbunătățirea motorului de avion pe care-l concepușe. În ajun, se sfătuiseră cu un prieten asupra proiectului și ajunsese la concluzia că, dacă aduce unele modificări, avionul ar putea zbură cu peste 2.500 km pe oră.

Era aproape șase după-amiază, cînd intră ca o furtună însuși Mac Stephens însoțit de cîteva oameni, în mijlocul cărora se afla un bărbat cu fața palidă.

— Borrowth, tu știi rusește, ai fost cu ăla în timpul războiului.

— Da, domnule Stephens.

— Atunci, fă-l pe idiotul ăsta să vorbească!

Borrowth îl privi pe cel cu care urma să vorbească său, mai bine zis, căruia urma să-i ia interogatoriul.

— *Nie pugaitis tovarișci!* (Nu te neliniști, tovarășe)!

— *Ia nicevo nie scaju...* (Nu voi spune nimic), mormăi sovieticul.

— *Kak vas zavut?* (cum te numești?)

— *Iurii Tumanov! vsio!* (Iurii Tumanov și cu asta gata!).

— *Spasibo, ia tvoi drug i za eta nicevo nie skaju!* (Mulțumesc, vă sînt prieten și de aceea nu voi spune nimic!).

Apoi Borrowth se întoarse spre patronul său:

— *Cheeff!* (șefule). Mi-a declarat că nu vrea să spună nimic, că nu știe nimic.

— Atunci ce vrea? Vrea să moară? Trebuie să știu de unde a răsărit, unde a fost, ce-a căutat în mare? Și bagă-i sub nas hirtia asta — sînt cuvintele pe care le-a mormăit atunci, în delir...

Borrowth traduse totul. Tumanov zîmbi și-i răspunse că dacă pe „șef“ îl interesează ce vorbesc înecații, n-are decît să se înece singur. Cît îl privește pe el, Tumanov, poate spune doar că a ieșit din fundul mării și este fiul lui Neptun și al zeiței Thetis.

La auzul acestor cuvinte, Mac Stephens se zbîrli. Și dacă n-ar fi fost cei din jur, s-ar fi năpustit asupra lui Tumanov.

— Cine dracu sînt părinții lui nu mă interesează. Nici nu-i cunosc și nici nu vreau să-i cunosc. Mie să-mi spună ce vreau eu.

Apoi se lăsă gîfîind într-un fotoliu.

— Intreabă-l ce meserie are?

La acestea, Tumanov răspunse zîmbind:

— Căutător de perle. Și cu asta basta! Cer să fiu predat autorităților. Deținerea mea ilegală reprezintă un act de banditism. Tradu-i!

De data aceasta Borrowth își făcu noua meserie cu o deosebită plăcere și conștiinciozitate.

— Da? Autorităților? Atunci să știe că nu iese de aici fără permisia mea. Cît despre tine, în paranteză fie zis — se adresează lui Borrowth — nu cumva să trîncănești, că te expediez direct în grădinile lui Manitu... Îi mai fac o propunere, continuă boss-ul. Îi dau o leafă de 20.000 de dolari pe an ca să lucreze pentru mine. Dacă e om de știință sau muncitor calificat, aci o s-o ducă mai bine decît la bolșevicii lui. Am terminat!

Tumanov nu așteptă să i se traducă. Cunoștea destul de bine limba engleză ca să priceapă totul și fără oficiile unui translator. De aceea întoarse, pur și simplu, spatele și o porni spre ușă.

— N-ai nimic de răspuns? îl întrebă fizicianul.

— Nu, nici n-o să mai vorbesc! Să mă predea autorităților în drept și să anunțe ambasada sovietică. Să trăiești, domnule, și-ți mulțumesc pentru bunăvoință!

★

★ ★

După ce se întoarse în biroul său, Abe Mac Stephens căzu pe gînduri. „Cine-i nebun să-l creadă că se plimba în mijlocul mării, de florile mărilor, cu un bulgăre de aur la brîu. Dacă ar fi evadat din Fortul Knox, aș mai fi înțeles. Acolo trebuie să fie metal series. Nu dau eu păsărica din mîină pînă nu spune tot. Acum să-l aranjăm așa ca să nu se afle de croazierele mele, hm, democratice“!

Îl chemă pe Strawberry:

— Hei, Joe! Vezi să nu se trîncănească pe seama roșului, că ne-alegem cu doamne-ajută!

— Să ne-alegem? De ce?

— Pentru că s-ar face mult zgomot pentru nimic... Iar deviza noastră este „vorba-i de tinichea, iar tăcerea-i de uraniu“...

★

★ ★

Seara, cînd Borrowth se duse acasă să-i povestească Gretei cele întîmplate, o găsi palidă și supărată. În camera ei totul era vrainste, claie peste grămadă.

— Ce s-a petrecut aci, draga mea?

— Au trecut oamenii lui Mc. Stephens. Căutau manuscrisul unchiului. Am să te rog să-l iei tu. Mă tem să-l mai țin la mine... Bietul unchiu-meu, un idealist iremediabil, dorea ca rezultatele muncii lui să fie puse în slujba umanității, nu a gangsterilor. Și dorința lui trebuie s-o îndeplinim.

★

★ ★

În seara aceleiași zile, Borrowth dori să stea de vorbă cu prietenul său Eroll Ryan, unul dintre medicii de casă ai lui Mac Stephens. Ii telefonă prietenului său și, după aproximativ o oră, se aflau în camera răvășită a Gretei Wassa.

— Uite, doctore, de ce te-am chemat.

În cîteva cuvinte, doctorul fu pus la curent cu cele petrecute. Borrowth avea încredere în Ryan, pentru că acesta era cunoscut ca un om integru.

— Dragii mei, le spuse medicul, situația voastră este într-adevăr îngrijorătoare. Cel mai bun lucru pentru voi e ca Mc. Stephens să vă piardă urma...

— N-avem cum! suspină Grete.

— Dar avionul?

— Mai întîi, răspunse Borrowth, acest avion e deocamdată doar în stare de proiect. Și, oricum, nu-mi va aparține, va fi al lui Mc. Stephens.

— Descurcă-te, băistule, descurcă-te! Construiește-ți-l singur..

— Nu-i deloc simplu să mă tot ascund de Mc. Stephens.

— Caută-ți un constructor capabil și de treabă...

— Și dacă boss-ul miroase ceva?

— Te anunț eu la timp...

— Dar dumneata de unde ai să știi? îl întrebă Grete.

— Ryan, draga mea, e medicul patronului...

— Și din întîmplare Mc. Stephens nu se poate dispensa de prezența mea. M-a angajat pentru că la Chicago mi-am făcut faima unui redevabil dușman al epilepsiei... De fapt, crizele lui comițiale* îmi permit să-mi duc cercetările mai departe. Așa că înțelegeți...

Capitolul IV

Un lama vagabond vinde medicamente rare. Dacă Becquerel ar trăi, și-ar susține prioritatea în descoperirea uraniului. Toate drumurile duc spre Tibet. O fînără primește asigurări.

Antropologul Li Cian-su se găsea într-un moment de derută. Cercetările sale ajunseră într-un impas din care nu mai știa cum să iasă. Simțea nevoia să se consulte cu cineva pentru a-și con-

* formă de epilepsie.

tinua lucrările. Primul său gând se îndreptă spre vechiul său prieten, Fin Siao-șan, de care se simțea legat pe viață nu numai pentru faptul că-l salvase, dar și pentru că acesta se dovedise a fi un minunat tovarăș și un destoinic om de știință. Datorită lui Fin Siao-șan, antropologii și arheologii puteau să studieze și să determine cu precizie viața obiectelor găsite la diferite săpături. Inginerul construise un aparat care se baza pe detectarea izotopului de carbon 14 și a activității acestuia. Astfel, vârsta vaselor vechi de mii de ani putea fi determinată cu o aproximație de numai 40—50 de ani.

Cercetările comune pe care le continuau și acum pentru descoperirea celorlalte lăzi cu sinanthropi îi legaseră și mai mult. În laboratorul lui Li Cian-su se aflau numai câteva rămășițe din cei peste cincizeci de oameni fosile. Unde se aflau celelalte, nimeni nu mai știa.

În drum spre Fin Siao-șan, antropologul trecu mai întâi pe la bătrînul intendent Bai Sian-jen, ca să-l roage să închidă laboratorul în timpul cît el va lipsi.

— Tovarășe Bai, rămii la laborator pînă ce mă voi întoarce...

— Să nu vă supărați, aș fi vrut și eu să plec... am ceva important...

— Nu se poate amîna?

— Nu... o veche cunoștință mă așteaptă în bazarul portului. Și nu pot să lipsesc... Adică, dacă vreți, ați putea veni și dv... N-o să dureze mult.

Merseră cam aproape un sfert de oră cu autobusul, apoi trecînd prin niște străzi întortochiate de la periferie, pătrunseră într-o curte lungă și îngustă. Căsuțele părăginite de război contrastau în mod bizar cu blocurile muncitorești care începeau să se ridice.

În fundul curții, într-o cocioabă de paiantă, se strînsese multă lume. Mulți rămăseseră afară. Cînd veniră Bai Sian-jen și Li Cian-su, unii îi priviră cu neîncredere. Alții însă, văzîndu-l pe bătrîn, recunoscuseră în el un vechi prieten și le făcură loc să treacă. Pășind în vîrfurile picioarelor, ajunseră pînă în centrul curioasei și liniștitei adunări.

În camera joasă, cu lavițe pe lîngă pereți, se înghesuiau aproape douăzeci de oameni. În mijloc, culcat pe o rogojină, zăcea un bătrîn, peste care era aplecat un om ciudat, îmbrăcat cu un fel de manta neagră. Pe cap purta o bonetă roșie-vișinie, iar pe față — o mască terifiantă. Făptura aceasta ruptă, parcă, dintr-o străveche legendă chinezească, îl acoperea pe cel culcat și agita pe deasupra lui cîteva legături de clopoței, denumiți ceng, care sunau pe diferite tonuri. Era un lama vindecător și vagabond ajuns la Șanghai tocmai din îndepărtatul Tibet.

După ce o vreme stătu aplecat peste bolnav, se ridică brusc și prinse a dansa în jurul camerei, agitîndu-și clopoțeii din ce în ce mai repede. Bolnavul gemea încetișor. Ținea ochii închiși. Părea adormit. Uneori, un spasm ușor îi scutura tot trupul. O clipă, lama se opri, apoi lepădă clopoțeii și scoase din traista pe care o avea agățată la șold o cîrpă în care erau înfipite o mulțime de ace de os și de metal. Cu aceleași gesturi repezi aprinse o cățuie, scoase un ac, îl trecu prin flacără și, dezvelind pieptul bolnavului, începu să-l înțepe.

Lama practica tradițională și atât de binecunoscuta metodă terapeutică chineză, denumită acupunctură. Sistemul acesta, vechi de milenii, a fost considerat ca și alte sisteme luate din folclorul medical drept un ritual legat de o zeitățe... Adevărul este că, sub influența excitantului verbal, bolnavul adoarme, iar cel de-al doilea excitant, cel intradermic, produs în piele prin înțepături dese și repetate, acționează asupra scoarței creierului în mod direct. Astfel, pentru o bună bucată de vreme, durerile dispar din regiunea corpului pe care au fost aplicate înțepăturile. Medicii au folosit și ei cu succes o metodă asemănătoare în domeniul reumatismului prin injecții făcute în puncte, fie cu apă distilată, cu histamină, fie cu diferite alte substanțe.

După ce termină cu înțepăturile, lama se aplecă din nou peste bolnav și, cu ajutorul unui corn de capră, îi suflă în ureche, iar pacientul se trezi.

Li Cian-su era mîhnit nu din pricina faptului că vedea un vraci aplicînd un tratament empiric, ci pentru că își dădea seama că regimul ciankaist menținuse poporul la mentalitatea Chinei feudale din primele secole ale erei noastre. Era revoltător ca, în miezul veacului al XX-lea, un vraci să vindece oamenii dintr-un oraș cu peste șase milioane de locuitori, un oraș bălțat de zgîrie-nori, dar și din ignoranță și superstiție. Lui Li Cian-su îi mai părea rău acum și de faptul că se specializase în antropologie și nu îmbrățișase o altă ramură a medicinei, mai aproape de suferințele imediate ale oamenilor.

În acea vreme, privitorii ritualului începură să plece, pe cînd lama își strîngea fleacurile cu care se încotoșmănise și-și învelea grijuliu masca rituală. Lîngă el, se așezase Bai Sian-ien, care, cu o atitudine respectuoasă, îi șoptea ceva la ureche. Li Cian-su se trezise din gîndurile sale. Acum, ieșit parcă de sub imperiul vrăjii, se întrebă mirat de ce îl adusesese acolo bătrînul custode al muzeului „Hoan-Ho-Pei-Ho“.

Curînd rămaseră singuri numai ei și vraciul cu tichie roșie.

— Prea-sfinte, încenu ceremonios Bai Sian-jen, am venit la dumneata ca să ne dai binecuvîntarea. Pe urmă, aș vrea să cumpăr cîteva leacuri pe care dumneata le împarți cu mărinimie numai celor aleși.

— Ce nevoie vă aduce? întrebă lama, cu o voce destul de bănuitoare

— Nu mai am măsele, prea-sfinte, iar cele rămase mă dor îngrozitor

— Te pot vindeca. Ia să văd!

Bai Sian-ien deschise o gură știrbă, în care dinții și măselele ar fi putut fi numărate pe degetele unei singure mîini.

— Așaa! murmură satisfăcut tîmăduitorul. Am să-ți dau o măsea rămasă de la Han-Anron-Thungidra. S-o pisezi bine și pe urmă să bei praful de trei ori pe zi cu apă limpede. Cînd bei apa, să murmuri rugăciunea celor 40.000 de bodhisvastra care au fost pe mările întinse și au împrăștiat în lume învățăturile mărețului Bu-Su*.

Lama scoase din sac o măsea cu patru rădăcini. Molarul era un specimen perfect fosilizat și ca dimensiune cam de șase ori cît unul de om normal.

* Bu-su — numele chinezesc al lui Budha.

„Gigantropus” — îi fulgeră prin minte lui Li Cian-su. Bravo ție, bătrîne căutător de fosile!

Într-adevăr, era una dintre piesele rare căutate mult de către antropologi și care dovedeau existența unei rase de oameni fosili sau preominieni, de dimensiuni gigantice. Astfel de măsele, altădată destul de des folosite în farmacia chineză și indoneziană, se dădeau pentru nevralgii și lipsă de dinți. Ca la toate popoarele lumii, și în medicina populară a Chinei exista principiul „*similia similibus curantur*”, adică ceea ce seamănă cu un organ îl vindecă.

Bai Sian-jen luă măseaua, o înveli într-o bucățică de mătase și, asemenea unui obiect de mare preț, i-o întinse lui Li Cian-su. Doctorul o luă și o băgă repede în buzunar. Lama se în-

cruntă. Se petrecuse un sacrilegiu. Li Cian-su trebuia să-și atingă întâi fruntea cu lucrul sfânt, pentru că altminteri acesta își pierde virtutea vindecătoare. Văzînd grimasa călugărului, bătrînul se grăbi să scoată o hîrtie de zece yuani și să i-o întindă prea cucernicului. Mai repede decît s-ar fi putut aștepta cineva, hîrtia dispăru între cutele mantalei negre.

— Prea-sfinte, murmură iar bătrînul, pe fratele meu îl dor oasele. Ce să fac? L-a lovit o căruță blestemată care aleargă fără cai și i-a frînt picioarele. Ajută-mă! Cumpăr și o morișcă de rugăciuni!

După această rugămintă spusă cu multă ardoare, Sian-jen făcu o plecăciune adîncă.

Lama scotoci mult prin tașca de la șold, apoi, nemulțumit că nu găsește lucrul căutat, se îndreptă spre o laviță de sub care scoase o bocceluță. În ea se aflau mai multe fragmente de oase, în mijlocul cărora ieșea în evidență un maxilar enorm. Era clar că măseaua vindută mai înainte cu cîteva minute fusese extrasă din maxilarul acela.

Ochii lui Li Cian-su sclipiră de plăcere și, fără să mai aștepte, scoase din buzunar cîteva yuani și îi întinse călugărului.

— Le iau pe toate!

— Fiule, cu toate că te arăți necredincios, ți le dau! Eu le aduc tocmai din peștera minunată din virful muntelui vrăjit a lui

Djayanta Devy. Șiragul mîndru al norilor nici nu ajunge la peștera prea-fericitului Djayanta, căci un dragon împietrit o apără.

După cîteva minute, Li Cian-su plecă, urmat aproape în fugă de bătrînul, dar sprintenul Bai Sian-jen. Antropologul strîngea la piept, ca pe o comoară fără de preț, legăturica murdară. Ochii lui ardeau, iar pe față îi era zugrăvit un surîs de fericire.

Ajuns la laborator, uită complet și de scrisoarea și de vizita pe care plănuiise s-o facă lui Fîn Siao-șan. Întinse pe masă conținutul bocceluței și începu să cerceteze cu atenție și cu vădită plăcere fiecare fragment de os. Toate aparțineau aceleiași rase de oameni uriași. Mai de o parte, pusă pentru o cercetare mai amănunțită, se afla mandibula. Ca și măseaua, întrecea cu mult dimensiunile unei mandibule normale, și anume de aproximativ patru ori. Deci giganthropul trebuia să fi avut o înălțime de aproape trei metri, iar capacitatea craniană 3.600 cm³.

Pentru că se înserase, înveli maxilarul într-o fișie de pînză, apoi în vată și îl puse în sertarul biroului său. A doua zi îl va fotografia, iar fotografiile le va trimite tuturor facultăților de medicină din China, India și Indonezia, pentru comparații. Studiul, pe care-l și întrevedea, urma să fie expediat la Moscova, la un vechi prieten al său, antropologul Gherasimov, mare specialist în reconstituirea figurilor numai după forma craniului. Pe carnet își notă din nou locul unde, după spusele lamei, s-ar fi găsit asemenea fosile.

★

★ ★

A doua zi de dimineață, Li Cian-su sosi primul la Institutul de antropologie. Cel dintîi lucru pe care-l făcu fu să scoată dintr-un dulap aparatul cu care voia să fotografieze piesa. Era nerăbdător ca un copil.

Puse maxilarul pe masă, potrivi aparatul și luă o serie de clișee din toate pozițiile posibile. Nerăbdător, se duse apoi să dezvelopeze filmul. Ajuns în camera obscură, după ce scoase filmul din aparat, antropologul prinse a înjura de mama focului. Pelicula era impresionată ca și cum fusese expusă la lumină. Nici o fotografie nu fusese luată. Dezamăgit și amărît, se întoarse în laborator și luă alt film. Repetă operația, dar rezultatul fu același. Enervat, desfăcu în camera obscură toate filmele pe care le avea. Toate, dar absolut toate, erau impresionate. Iritat peste măsură, se duse la un coleg. Ceru acestuia un film și, după ce-l cercetă și se convinse că este bun, repetă fotografierea. La developare, însă, constată același fenomen. Nu mai pricepea nimic. Orice clișeu pe care-l apropia de maxilar se strica și nu mai putea fi folosit.

Lăsă fosila pe masă, încuie cu grijă laboratorul și se îndreptă în fugă spre Institutul de biofizică, la care lucra Fîn Siao-șan, deoarece acesta, ca inginer, ar fi putut să-i repare aparatul pe care-l bănuia defect, cu toate că nu concepea ca un „Zorki“ să se strice într-un mod atît de ciudat.

Cînd Li Cian-su intră în laboratorul de electronică, Fîn Siao-șan meșterea ceva la un oscilograf catodic.

— Siao-șan! Ia vezi ce are aparatul meu?!

— Mai întîi, noroc! Și pe urmă, ce intri ca o furtună? Ce ți s-a întîmplat?

— Mi s-a stricat nemernicul ăsta de aparat tocmai cînd mi-eră lumea mai dragă. Nu pot lua cu el nici măcar o fotografie.

— Ia să văd!

Fîn Siao-șan luă din mina antropologului aparatul, îl cercetă cu atenție, apoi, zîmbind, ieși din laborator. Peste cîteva clipe, se întoarse, îl potrivi și declanșatorul țacăni scurt.

— Am luat un instantaneu. Hai să verificăm.

După zece minute, Li Cian-su își zări întipărită pe peliculă figura bosumflată.

— Atunci ce dracu are?

— Nimic. Poți fotografia cît vrei cu el. E cel mai bun aparat din lume. Poftim!

— Ba nu. Ascultă ce mi s-a întîmplat.

După ce ascultă totul de-a fir-a-păr, fu surprins și Fîn Siao-șan. Ceea ce i se povestise nu părea verosimil. Inciudat că trebuia să-și întrerupă munca, dar în același timp ațîțat, își scoase halatul și-l luă pe Li Cian-su de braț.

— Să mergem la tine! E ceva ciudat la mijloc...

— Vrei să spui că e amestecată vreo vrăjitorie?

Pe inginer, întrebarea ironică a antropologului îl amuză.

— Știu și eu?! Te-o fi blestemat lama! îi răspunse el gînditor.

Luară fosilele achiziționate de antropolog și se înapoiară la institutul la care lucra Fîn Siao-șan. Cum intrară în laborator, inginerul văzu ceva care-l miră peste măsură. Pe ecranul tubului catodic al aparatului de determinat vîrsta pieselor de cultură materială, vibrau dezordonat mai multe curbe.

— Ai lăsat aparatul deschis și s-au stricat lămpile!

— Ba nici n-am umblat cu el!

— Imposibil.

— Ba nu.

Constatară că, deși era închis, totuși aparatul funcționa în condiții normale. Cei doi bărbați se priviră contrariați, dar cel mai intrigat era de astă dată Fîn Siao-șan. Mută aparatul pe o altă masă, îl întoarse cu spatele și totuși acesta lucra fără greș.

— Ce naiba o fi?

— Habar n-am! Nu mai pricep nimic. E o drăcie la mijloc.

Li Cian-su ridică din umeri nedumerit.

— Unde-i osul ăla? Maxilarul de care mi-ai vorbit?

— Pe masă!

Fîn Siao-șan se apropie de masă, luă în mîină fosila, apoi se întoarse spre prietenul său.

— Ai înțeles?

— Nimic!

— Hai să-ți explic! făcu Fîn Siao-șan. Privește-ți mai întîi ceasul! Vezi? Fosforul de pe minutare luminează.

Li Cian-su se uită la ceas, apoi începu să rîdă.

— Vrei să pretinzi că osul ăsta ori este vrăjit, ori este radioactiv?!

— Altă explicație nu poate să existe, deși nu văd de unde pînă unde a putut apărea o fosilă radioactivă.

— Nici mie nu-mi prea vine să cred.

— Ei bine, nu ne rămîne decît să verificăm cu contorul Geiger-Müller dacă maxilarul buclucaș e într-adevăr radioactiv.

— Acum pricep... exclama inginerul. Mandibula e iradiată!

— Nu-i posibil!

— Ba-i posibil! Întări Fin Siao-șan. Și dacă Becquerel ar mai fi în viață, te-ar putea învinui că, descoperind radioactivitatea unui corp prin aceeași întâmplare ca și el, n-ai priceput totuși nimic. Dar lăsînd gluma la o parte... știi de unde a fost scoasă piesa?

— Da, dacă se poate avea încredere în cele spuse de lama, de pe muntele Djayanta Devy, din sudul Tibetului.

*

* * *

Cam în aceeași vreme, se vorbea despre Tibet și în altă parte a lumii. Aplecați asupra hărții lui Karl Wassa stăteau Abe Mac Stephens și Strawberry.

— În primul rînd, ceru Mac Stephens, să-mi descifrezi sensul culorilor și al liniuțelor de pe hartă. Trebuie să știm exact despre ce este vorba.

— Cred că indică punctele în care Wassa a descoperit uraniu. Vezi, rotocoalele astea albastre, sub care scrie un U mare? Acolo trebuie să existe zăcăminte de uraniu. Iar dacă-i într-adevăr uraniu, nu-i păcat să tînjească de dorul nostru? conchise poetic Strawberry.

— Atunci trebuie să faci imediat o plimbare în Tibet. Să-mi dai o listă de tot ce ai nevoie. Cînd crezi că ai să pleci?

— Chiar săptămîna asta. Prospectarea îmi va lua două-trei luni. Pe urmă vom vedea, dar pentru treaba asta am neapărată nevoie de Kriegsfeld. Așa că dă chiar azi un telefon la I. G. Farben... Neamțul îmi va fi de mare folos. Cunoaște locurile, oamenii, și apoi a fost elevul nebunului de Wassa...

— Deci, Joe, fă-ți bagajele! Căci te pomenești că fata știa de existența hărții și o fi trîncănit... N-avem nevoie să ne-o ia careva înainte! Pricepi ce putem realiza dacă în Tibet există ceea ce arată harta?!

Brusc, Mc. Stephens deschise sertarul biroului său și scoase o mapă pe care stătea scris: „Baze pentru cucerirea lumii“.

— Privește! izbucni trustmanul pătimaș. Terenuri în Congo, Franța, Spania, Groenlanda, Canada și, cine știe, am un proiect interesant chiar pentru Lună... Sloganul vieții mele este: U-ra-niu. Pentru ca Rockefeller să cucerească piața mondială a petrolului, a avut mai întîi grijă să cumpere cisternele și pipelinurile. După ce-a înșfăcat robinetul, dolarii i-au curs de la sine în buzunare... Asta-i metoda! Aventurile lui Rockefeller, însă, nu mai sînt acum decît basme pentru adormit copiii. Astăzi, stăpînește lumea acela care are în arsenalul său cele mai multe bombe A și H.

Posedat de demonul patimii lui, Mc. Stephens nu-și dăduse seama că, pe nesimțite, intra în criza bolii de care suferea: în jurul gurii îi apărură un cerc galben-verzui, obrații i se congestionară, iar ochii i se afundară în orbite.

— E clar deci, dragă Joe, cum trebuie să procedeze un business-man de geniu!

Și cu mîna făcu gestul omului care închide un robinet:

— Robinetul, Joe, robinetul! Robi... Joe... bilbii Mc. Stephens. U-u-uraniu! Uraniu!... A-ha-ha-ha! Am pus laba pe el! Acolo... în străfundurile lumii... E... e... al meu, Joe! Al meu...

— Ușurel, boss, ușurel! făcu Strawberry cu greutate, privind balele care începuseră a se scurge pe la colțurile gurii lui Mc. Stephens

— Ba nu! La Bikini mi-au luat-o înainte! Le voi arăta eu ce înseamnă să ai putere! Mc. Stephens mai poate să muște!... Am!... Posed!... Uraniul e al meu! Nimeni nu mi-l poate lua.. Îi voi distruge pe toți...

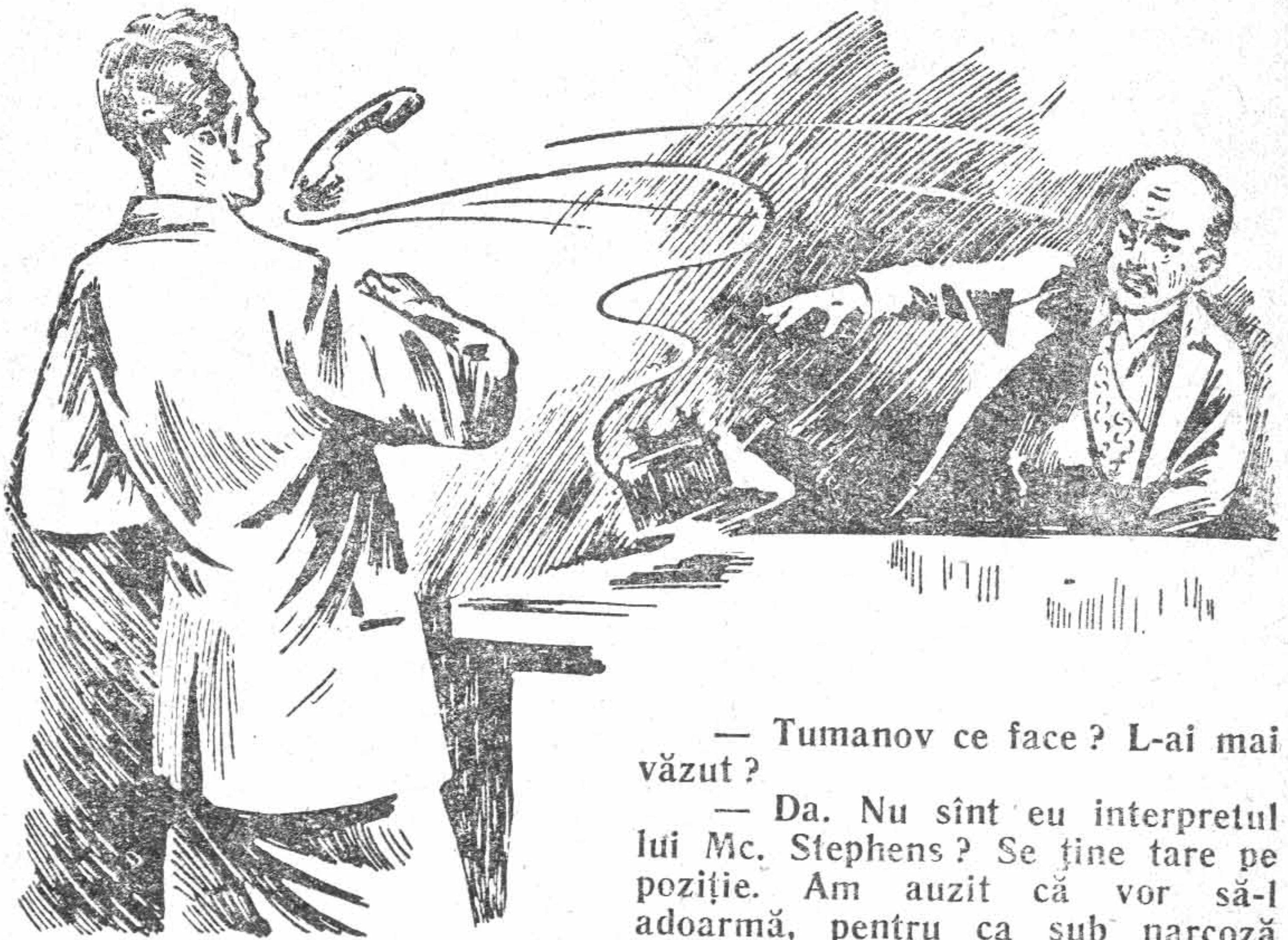
Maxilarul inferior al trustmanului tremura spasmodic. În acel moment, unul dintre telefoanele de pe birou sună prelung:

— Alo, eu, Mc. Stephens vorbește!... Ce-i? răcni deodată...

Spre uimirea lui Strawberry, boss-ul apucă aparatul telefonic și-l azvîrli furibund spre fereastră. Oprit, în avîntul său, de conductorul electric, telefonul se întoarse ca un adevărat bumerang în falca nevinovată a lui Joe.

Doctorul Ryan, omul acela mărunțel cu mișcări iuți de venerație, stătea gînditor în fața Gretei Wassa și a lui Glyn Borrowth, care așteptau.

— Tumanov ce face? L-ai mai văzut?

— Da. Nu sînt eu interpretul lui Mc. Stephens? Se ține tare pe poziție. Am auzit că vor să-l adoarmă, pentru ca sub narcoză să vorbească...

Glasul lui Borrowth era gîtuit de indignare.

— Narcoanaliză?

— Da... și-mi este teamă! Dacă într-adevăr n-au ce afla îl vor ucide, iar dacă află totuși ceva, atunci e mai rău — îl vor chinui. Trebuie să-l salvăm!

Ryan prinse a măsura nervos camera. Din cînd în cînd, arunca priviri ascuțite spre caietele aduse de cei doi prieteni ai lui. Erau binecunoscutele dosare despre fitogeografie. Pe unul dintre caiete scria clar: „Cercetări de fitogeografie în regiunile sudice ale Fiebtului“.

— M-da... Apropo, Borrowth! Am auzit că Strawberry pleacă în Asia. Nu cumva cunoaște aceste dosare și pleacă într-acolo? Tu cum stai cu avionul?

— Se termină în cîteva luni. Aparatul va zbura cu siguranță cu peste două mii de kilometri pe oră. Cert!

— Cine ți-l face?

— Michael Davis și ceilalți prieteni ai mei. Dacă reușesc, atunci pricepi ce cucerire teribilă...

În acel moment intră un tînăr cu părul vilvoi și hainele răvășite. Pe figura-i descompusă se vedea că asistase la un spectacol îngrozitor.

— Ce-i? Ce ți s-a întîmplat Harry? întrebă Borrowth.

— A căpiat patronul...

— Iarăși? făcu speriat Ryan.

— A fugit rusul și... ce să vă spun, acum boss-ul face urît al dracului...

Cei trei se priviră semnificativ. Borrowth și Ryan se ridicară și plecară îndată cu șoferul trimis să-l cheme.

Ajunși în incinta uzinelor lui Mc. Stephens își dădură seama că se petrecuse ceva cu totul neobișnuit. Peste tot se căuta, se răscolea fiecare colțișor.

După ce aflase de evadarea lui Tumanov, Mc. Stephens, blestemînd și înjurînd de mama focului, își adunase „băieții“, îi înarmase și îi aruncase pe urma fugarului. În nici un caz, autoritățile nu trebuiau să fie amestecate în această poveste. Cine știe ce complicații neplăcute se puteau ivi. Cu acest gînd, pentru a cincea oară în ziua aceea trustmanului i se întoarseră ochii în cap, îl apucară convulsiile, fața i se strîmbă, mîinile și picioarele i se zgîrciră și, cu un răcnet de vită înjunghiată se prăbuși inert. Pe buze i se îngălă o spumă alburie.

Cînd sosiră Ryan și Borrowth îl găsiră pe Mc. Stephens în această stare penibilă.

Tumanov era așadar, liber.

Tînărul inginer abia își putea ascunde un zîmbet de mulțumire. De acum încolo vor aranja multe lucruri. Dacă sovieticul a putut evada, de ce n-ar încerca și el, Borrowth, cu atît mai mult cu cît se bucura de o relativă libertate.

Stăpînit de aceste gînduri, se urcă în apartamentul în care locuia. Deschise ușa și întinse mîna spre comutator, ca să aprindă lumina. Deodată se simți apucat de braț.

— Ssst! Sînt eu, Tumanov, nu te speria...

În camera de așteptare a lui Nikulin, directorul Institutului de hidrologie, se găsea o tînără femeie care avea la mîneacă o banderolă neagră de doliu. Fața ei frumoasă, expresivă și inteligentă, purta

amprenta unei mari dureri. Nu trebui să stea prea mult, întrucît șeful de cabinet îi făcu semn să intre.

— Tovarășa Tumanova ?

Nikulin se ridică și veni în întâmpinarea tinerei femei.

— Da, eu sînt Tumanova! Am venit să-mi spuneți, tovarășe director, ce să fac, cum să-l caut?

Nikulin tăcu o clipă, apoi deschise un dosar aflat în fața lui, pe birou :

— Cînd știai dumneata că a murit ?

— Acum șase luni.

— Într-adevăr, acum șase luni... atunci s-a întîmplat... te rog însă să fii tare... Uite ce-i... nu e cazul să te învăț eu. Vei înțelege și singură. S-ar putea ca Iurii al nostru să trăiască. Unde-i și ce face acum, nu știm. Accentuez însă că „s-ar putea“. Fii tare și ai încredere în el! Noi avem speranțe multe. Asta-i tot ce-ți putem spune.

— Dar... bine, aș vrea să...

— Tovarășă Tumanova, înțeleg durerea dumitale. Eu personal însă te sfătuiesc să nu disperî. Am nădejdea că, într-un viitor nu prea îndepărtat, vom avea vești mai concrete. Deocamdată sînt numai speranțe... și credința că un om sovietic se poate descurca și sub apă la fel de bine ca și pe uscat.

O săgeată uriașă străbate aerul. Strawberry se întoarce pentru scurt timp. În apropiere de Mukden se produce un fapt neobișnuit. Nikulin mai are o scurtă convorbire cu Tumanova.

Pe un teren cu o pistă de beton, special amenajată, atît de proaspătă încît cimentul mai era pe alocuri umed, se afla un avion ciudat. Lung de aproape 25 de metri, avea lateral — ceva mai înapoi de mijlocul fuselajului — două aripi în formă de „delta“ și cu anvergura de numai 6 metri. În vîrfurile fuselajului, se afla un tub care părea o țevă de tun. Era de fapt priza de aer a reactorului. Lîngă acest ciudat aparat de zbor, se aflau doi bărbați. Dacă am cerceta evenimentele petrecute în viața acestor doi oameni doar cu cîteva luni în urmă, am vedea că atît avionul cît și hangarul, și terenul de decolare, fuseseră făcute cu mijloacele lor. Acum, amîndoi purtau haine foarte asemănătoare costumelor de scafandru. Doar casca nu era confecționată complet din metal. Încolo, restul costumului era din cauciuc, nu purtau bocanci metalici (altă deosebire) și aveau mănuși de piele. În spate, alături de parașută erau prinse două butelii de oxigen.

— Decolăm, Borrowth ?

— Haide, Davis !

— Noroc !

Își strînseră mîinile cu efuziune și amîndoi pătrunseră în fusul metalic. Deasupra lor, capacul de duraluminu cromat îi închise în carapacea fusului. O șuierătură și aparatul fu zvîrlit înaintea asemenea unei gigantice săgeți. După o foarte scurtă rulare, roțile se desprinseseră de sol și avionul porni să urce vertiginos, aproape vertical.

Unui observator terestru i-ar fi fost imposibil să-l poată urmări, deoarece „Flash“ (Fulgerul) zbura cu de două ori viteza sunetului.

Chiar din primele minute iuteala lui atinsese 2.000 de kilometri pe oră. Zborul dură numai 30 de minute. Aparatul avea un singur inconvenient. Trebuia alimentat cu cantități enorme de combustibil, ceea ce nu-i permitea să se mențină în aer mai mult decât două ore. Acest inconvenient putea fi însă ușor remediat.

Cu toate că a aterizat în bune condiții, avionul a rulat mai mult decât s-ar fi așteptat constructorii aparatului. Din cauza efortului pe care-l depuseseră amândoi, rămaseră în cabină epuizați. De sub masca lui Borrowth, se prelingea o dîră subțire de sînge. Amândoi erau palizi și, după ce coborîră, își dădură seama că numai în aceste 30 de minute fiecare slăbise suficient de mult ca la cîntar să arate cu aproape trei kilograme mai puțin.

— Ce zici, Glyn? Să vorbim cu Mc. Stephens?

— Să vorbim, dar numai după ce-oi dormi o oră încheiată. Dar stai... O fi observat cineva?

— Nu-i exclus, totuși mă îndoiesc. Pustiul Texasului e suficient de întins. Sîntem pe un teritoriu care ne aparține nouă, așa că nu văd...

— Bun... bun, dar F. B. I.-ul? În fine. Peste o oră ne urcăm în tren și plecăm la Iarbor. În trei zile vom sta în biroul lui mister Abraham Mac Stephens, spuse Borrowth.

*

După cîteva zile, Glyn Borrowth se afla în fața patronului său. Acesta fuma nervos o țigară de foi.

— Și ce vrei acum? Să-ți fac brevet? Se vede că ai innebunit... Uite ce-i, Borrowth. Să-ți întrec în cap că nu ești decât salariatul meu. Te-am angajat ca să-mi construiești motoare de avion!

— Da, dar...

— Nici un dar. Salariul pe care-l primești tu l-aș putea da unui profesor care are și premiul Nobel, dar n-am făcut-o pentru că mie-mi place să fiu înconjurat de tineri. Dacă-ți place, bine, dacă nu, să fii sănătos! Poți pleca, nimeni n-o să te rețină. Și cu asta am terminat. Dar să nu uit. Dacă vrei să pleci să mă anunți înainte cu o lună. Accesul pe aeroport îți este interzis.

— E ultimul dumneavoastră cuvînt, mister Mc. Stephens?

— Mai vrei altul? Ieși afară!

Borrowth ieși, trîntind ușa. Toate visele sale se spulberaseră ca un nor de fum. Era deznădăjduit.

Trebuia să se ducă imediat la Grete, să se sfătuiască și cu ea, iar apoi să treacă pe la Ryan. Mergea cu pași automați. Cînd intră în policlinică, cei din jur îl priviră mirați. Avea așternută pe față o paloare cadaverică. Cînd îl văzu, Grete se înspăimîntă:

— Ce s-a întîmplat, dragul meu?

— Am să-ți povestesc. Dă-mi să beau puțină apă!

Prea multe amănunte nu avea să-i spună. Totul era limpede, munca îi fusese furată și nici o lege nu-l putea apăra. Hotărîră să se întîlnească în aceeași seară cu bunul lor prieten, doctorul Ryan.

*

*

*

De obicei, cînd se duceau la doctorul Ryan, mergeau despărțiți. Acum din cauza supărării care-l apăsa pe fizician, Grete nu-l pă-

răsi. Era aproape 9 seara, cind intrară în casa modestă a medicului. În câteva minute, îi acuseră la cunoștință necazul lor.

— Ai dat toate p'anurile?

— Bineînțeles.

— Dar parcă spuneai că ai construit avionul...

— Dacă ar ști asta Mc. Stephens, cred că n-aș mai scăpa viu. Construcția aparatului mi-a făcut-o clandestin inginerul Davis în fabricuța lui. Acum sîntem amîndoi pe pragul ruinei financiare. Tot ce am avut, am băgat în „Flash“. Ce să mă fac? Să distrug aparatul?

— M-da! Să vedem!.. Să vedem.. Da.. să nu uit. S-a întors amicul nostru Strawberry.

— De unde?

— A fost, după cît se pare, în China sau India.. Voi i-ați dat cumva caietul sau altceva?

— A fost de mi l-a cerut, răspunse fata, dar am tăgăduit că aș mai avea un caiet..

— Atunci îl cunoaște numai pe acela care a fost la Editura „Hopkins“... sau poate mai are și altele..

— De cel de la editură știi precis că a ajuns în mîna lor, a lui Mc. Stephens și...?

— Da, e chiar la Mc. Stephens în birou. Mi-e teamă că Joe Strawberry n-a făcut un voiaj de plăcere. În orice caz, să vă păziți. E de alaltăieri aci. Pe urmă ce facem cu Tumanov? Omul stă ascuns de câteva luni.. Eu propun ca peste 4—5 zile să ne sfătuim și cu el și să vedem ce-i de făcut... poate că are vreo idee cu privire la plecarea voastră de aci..

★

★ ★

De dimineată, Ryan fu trezit de soneria care zbîrniia insistent.

— Cine-i, ce-i?

Medicul locuia singur, așa că dădu fuga să deschidă, îmbrăcat sumar cum era

— În ușă, se afla Grete Wassa, care abia mai putea răsufla.

— Doctore.. a dispărut Glyn! și fata izbucni în plîns.

— Cînd? Hai intră și-mi vei povesti totul!

După ce se liniști puțin, Grete se așeză pe un scaun și începu să povestească printre suspine.

— Ieri seară, am plecat de aci cu Glyn. De obicei, nu ne arătam împreună pe stradă, dar Glyn a spus că vrea să mă conducă acasă cu motocicletă lui. La un moment dat, drumul ne fu barat de o mașină. Glyn a încercat s-o ocolească dar n-a putut. Atunci a vorbit cu șoferul care și-a dat „Fordul“ puțin îndărăt. După ce am trecut pe lîngă mașină, aceasta s-a luat după noi pînă cînd ne-a barat calea o nouă mașină. Atunci ne-am dat seama că la mijloc este ceva necurat. Din a doua mașină s-au dat jos cîțiva găligani și cînd am oprit s-au repezit la Glyn, l-au aruncat în automobil și au dispărut. Azi dimineată am găsit sub ușa lui, îi am cheia — adăugă ea roșind — o citație de la comisia de cercetări a activității antiamericane. Mi-e tare frică! Nu știu ce să fac.

— Afurisită afacere!.. Trebuie să-l găsim neapărat..

Nici Ryan nu știa ce trebuie să facă. Totuși plecă imediat să discute cu cîțiva prieteni de-ai lui.

Cercetările lor n-au durat mult. În seara aceleiași zile, câțiva fermieri găsiră într-un șanț trupul aproape înghețat al unui tânăr. Tânărul era plin de sînge și vînatăi, iar capul îi era spart în mai multe locuri.

Lui Ryan nu-i fu greu să-l recunoască. Era Glyn Borrowth — aproape zdrobit în bătaie. Fermierii credeau că era mort.

Două zile a stat în nesimțire. Cînd s-a trezit, la început nici n-a recunoscut-o pe Grete. Apoi, încetul cu încetul, își reveni.

— Iar m-au ciomăgit... Bine că de data asta nu mi-au mai luat actele... Mă simt zdrobit... Nu știu încotro s-o apuc.

— Trebuie să pleci de aci! hotărî Ryan. Voi trebuie să predați manuscrisele pînă nu-i prea tîrziu. După cîte știu, Strawberry se află acum în posesia unor caiete și a unei hărți rămase de la Karl Wassa. Sfatul meu este acesta pe care ți l-am dat. Și cu tine va pleca și Tumanov.

— Cum să plece? Unde?

— „Flash“ a dispărut? Nu... Asta înseamnă că vei lua manuscrisele și vei îndeplini astfel dorința bătrînului Wassa. Mîine seară o mașină vă va duce pînă la Dallas. De acolo vei ști și singur ce să faci... Vezi doar să nu mai dai peste vreun amic nepoftit.

* * *

După două zile, locuitorii Mukdenului auziră un vuiet, dar nimeni nu putu să zărească decît o dîră de foc care, cu viteza fulgerului, trecu pe deasupra orașului.

Pe un cîmp din apropiere, aterizase în seara aceea un avion neobișnuit. Din el, coborîră trei bărbați, iar după aceea scoaseră o targă pe care era întinsă în nesimțire o tînără femeie. Toți patru erau slăbiți, atît de slăbiți încît, parcă secerați de o coasă nevăzută, căzură cu totii.

Dimineața, cei patru aeronauți se aflau în spitalul central al marelui oraș. Unul dintre ei era bandajat pe tot corpul, ceilalți doi dormeau un somn adînc de însănătoșire. Fata se afla într-o rezervă separată. Singură ea, în ciuda durerilor pe care le avea, nu putuse dormi.

— De ce nu dormi, drăguța mea? o întrebă sora care o veghea.

— Soră, în aparat sînt două pachete. Să fie date Academiei de Științe de aci...

— Mai este timp...

— Nu, altfel nu mă pot liniști.

— Să vorbesc cu doctorul.

După cîteva minute, medicul primar telefonă autorităților dorința bolnavei. I se aduse la cunoștință că cele două pachete vor fi trimise președintelui filialei Academiei de Științe din Pekin. Ca și cînd i s-ar fi dat un narcotic, fata, în care desigur că o recunoașteti pe Grete Wassa, adormi imediat ce auzi că dorința i se împlinise.

Este de prisos să vă prezentăm pe cei trei bărbați. Unul era pilotul Davis, iar ceilalți — inginerul Iurii Tumanov și fizicianul Glyn Borrowth.

Se întremară repede și, curînd, înzdrăveniți de clima caldă, ieșiră în curte laolaltă cu alți zeci de convalescenți.

Cîteva zile, cei trei prieteni n-au schimbat nici un cuvînt despre aventurile prin care trecuseră. Tumanov fu cel dintîi care sparse tăcerea :

— Acum avem o singură datorie, să-l găsim pe Strawberry și să-l împiedicăm să facă vreo mîrșăvie, iar operei științifice a lui Wassa să-i dăm destinația care i se cuvine.

— Pe tîlharul ăsta eu nu-l cunosc decît din auzite spuse Borrowth, iar Davis nu-l cunoaște deloc.

— Eu însă da, și, la aceste vorbe, fața lui Tumanov se întunecă. Eu îl cunosc, mi-a luat un interogatoriu. Nu ne vom uita niciodată.

★

★ ★

După o săptămînă, Tania Tumanova primi o invitație de la directorul Nikulin.

— L-ai găsit, tovarășe director?

— Tovarășă Tumanova, avem speranța că ai să-l revezi mai curînd decît te-ai putea aștepta. Amănunte nu-ți pot da. Ai răbdare! Așa că nu dispera. Te-am chemat să te anunțăm că speranțele noastre au crescut nemăsurat de mult. Nu trebuie să-ți faci iluzii, dar sînt sigur că-l vei revedea.

★

★ ★

„Mereu speranțe“, se frămînta Tumanova. „Pînă cînd și pe ce s-o fi bazînd directorul? În orice caz, dacă ar fi fost pierdut, mi s-ar fi comunicat. Deci trăiește!“

Tulburată de aceste gînduri, Tania se îndreaptă spre institutul unde lucra. Pe drum, se opri la un atelier fotografic. Avea la ea o fotografie de-a lui Iurii pe care voia s-o mărească. Știa că în curînd, în cadrul unei expediții, trebuia să plece în China. De aceea, dorea să aibă mereu la dînsa fotografia soțului ei, de care o despărțise o întîmplare ciudată.

Cînd ieși din atelierul fotografic, se simți prinsă de braț.

— Ce faci, Tania? răsună o voce cunoscută.

Tania tresări ca trezită dintr-un somn adînc. În fața ei se afla o colegă cunoscută de toți ca fiind cea mai veselă și originală din toată generația lor.

— A! Tu erai Liubașka? Cum o mai duci?

— Eu, ei, draga mea, extraordinar... mă duc să mă întîlnesc cu Pașka, mergem la patinoar, de acolo la teatru și pe urmă... o să vedem... Mîine plec la schi!

— Ai concediu?

— Nu, dar n-am voie să mă distrez? Viața trebuie trăită, draga mea. Tu tot... mai aștepți?

— Da, Liubașka, da!

— Păcat de frumusețea ta... Dacă ai veni la mine, te-ai distra minunat. Știi, Pașka are un prieten, Vladimir Bezpalkin, un băiat foarte drăguț... arhitect. Nu vrei să-l cunoști?

Tania își măsură colega din cap pînă-n picioare. Se făcu palidă. Dintr-o singură mișcare, brusc, îi întoarse spatele și o luă la fugă, prin lumea care se înghesuia grăbită spre cea mai apropiată stație de metrou.

— Tania!... o strigă colega. Văzînd că nu se mai întoarce, ridică din umeri. Ce proastă!

(Continuare în numărul 11)

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. STALIN“.

AU APĂRUT ÎN COLECȚIA NOASTRĂ :

Nr. 1-2 – METEORITUL DE AUR (I, II) de Octavian SAVA

Nr. 3 – A 12-a VARIANTĂ de Leonid PETRESCU

Nr. 4 – MAREA EXPERIENȚĂ de M. NAUMESCU

și

PROXIMA CENTAURI de M. BRATEȘ

Nr. 5 – INIMĂ DE CIUTĂ de A. ROGOZ și C. GHENEA

și

O ÎNTÂMPLARE OBIȘNUITĂ de P. STĂNESCU

Nr. 6-7 – INDIENII (I, II) de Vitalii TRENEV

Nr. 9-10 – URANIU (I, III) de A. ROGOZ și C. GHENEA

Rugăm cititorii să ne trimită impresiile și sugestiile lor asupra lucrărilor publicate în colecția noastră pe adresa: București, Raionul I. V. Stalin, Casa Științei, Piața Științei Nr. 1, Redacția revistei „Știință și Tehnică”. Telefon 7.60.10 int. 1571-1164.

Colecția „Povestiri științifico-fantastice” apare la 1 și 15 ale fiecărei luni, în 32 pagini, prețul de 1 leu exemplarul.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Prețul abonamentelor :

3 luni	6 lei
6 luni	12 lei
1 an	24 lei

1 leu